

Nynorsk i grunnskolen

Rapport fra undersøkelse blant
norsklærere i grunnskolen

Ådne Hindenes

Desember 2017

17101418

Om undersøkelsen

Formål: Formålet med denne studien er å kartlegge nynorskundervisningen i norskfaget i grunnskolen.

Målgruppe: Lærere som underviser i nynorsk hovedmål og/eller nynorsk sidemål i grunnskolen (mellomtrinnet og ungdomstrinnet). Bruttoutvalget var på 216 skoler hvor en i skoleledelsen hadde takket ja til deltakelse i undersøkelsen.

Antall svar: I undersøkelsen fikk vi svar fra 311 lærere.

Feltperiode: 18. november- 21. desember. Det ble gjennomført 4 purringer grunnet lav svarprosent. Den lave svarprosenten skyldes at man ikke i hadde en direkte e-post til lærerne og var avhengige av at skoleadministrasjonen videreformidlet spørreundersøkelsen.

Ansvarlig: Ansvarlig for prosjektet hos Språkrådet er seniorrådgiver Astrid Marie Grov. Ansvarlig for prosjektet (utforming av undersøkelsen, datainnsamling og rapportering) i Kantar TNS er prosjektleder Ådne Hindenes.

Tolkning: I undersøkelsen presenteres funn på totalnivå, fordelt på kjønn, fordelt etter alder og fordelt etter ansiennitet i skoleverket. Alle funn har feilmarginer som varierer etter basestørrelse. Sikkerheten til estimatene blir lavere jo færre respondenter estimatet baseres på. Funn som baseres på under 40 respondenter må tolkes med varsomhet og kun som indikasjoner. Hvis basestørrelsen er under 15 respondenter presenteres ikke funnene for undergruppen.

Feilmarginer for populasjonen av norsklærere i 5.-10. trinn (Populasjon= 30900 lærere)

- Estimer i utvalgsundersøkelser er alltid preget av usikkerhet. Tabellen til høyre viser konfidensintervaller for ulike prosentestimer ved ulike utvalgsstørrelser for populasjonen av lærere i 5.-10. trinn i grunnskolen ved 95 % sikkerhet. Eksempelvis vil det si at hvis estimatet vårt var at 50 % av lærerne følte seg trygge ved tavleundervisning i nynorsk med en utvalgsstørrelse på 311 lærere så kan vi med 95 % sikkerhet si at det estimatet er innenfor intervallet 44,3-55,7 %.
- Som vi ser av tabellen leder synkende utvalgsstørrelse til større konfidensintervall. Vi kan også observere at usikkerheten er høyest når vi nærmer oss en 50/50 fordeling. Eks. kan vi si at dersom 90 % sier de er trygge på egen tavleundervisning i nynorsk med en utvalgsstørrelse på 50 lærere i aldergruppen 20-34 år si at med 95 % sikkerhet si at estimatet ligger innenfor intervallet 83,2-96,2 %.
- Antallet norsklærere er beregnet ut fra tall fra Utdanningsdirektoratet. Da det ikke finnes tall som skiller mellom barnetrinnet (1.-4. klasse) og mellomtrinnet (5.-7. klasse) er det gjort en beregning av antall norsklærere i 5.7. trinn basert på antallet lærere i 1.-7. trinn. Dette estimatet er lagt sammen med antallet norsklærere.

Antall svar/enheter	50 (50) %	25 (75) %	10 (90) %	5 (95) %
25	20,4 %	17,7 %	12,2 %	8,9 %
50	14,3 %	12,4 %	8,6 %	6,2 %
75	11,6 %	10,1 %	7,0 %	5,1 %
100	10,0 %	8,7 %	6,0 %	4,4 %
125	9,0 %	7,8 %	5,4 %	3,9 %
150	8,2 %	7,1 %	4,9 %	3,6 %
175	7,6 %	6,5 %	4,5 %	3,3 %
200	7,1 %	6,1 %	4,2 %	3,1 %
225	6,7 %	5,8 %	4,0 %	2,9 %
250	6,3 %	5,5 %	3,8 %	2,8 %
275	6,0 %	5,2 %	3,6 %	2,6 %
300	5,8 %	5,0 %	3,5 %	2,5 %
311	5,7 %	4,9 %	3,4 %	2,5 %

Utfordringer for undersøkelsens validitet

- Det finnes enkelte utfordringer for undersøkelsens validitet som kan ha konsekvenser for estimatene. Derfor er det viktig å bevisstgjøre leseren om disse.
- For det første er andelen som underviser ved en skole med nynorsk som hovedmål en potensiell skjevhet som kan påvirke estimatene. Det er flere nynorskskoler enn bokmålskoler i utvalget. Dette er naturlig grunnet undersøkelsens tema, men det er viktig å være bevisst på når en leser undersøkelsen. I det opprinnelige utvalgstrekket fra Grunnskolens informasjonssystem (GIS) var dette et element som vi søkte å korrigere for.
- For det andre er frafallet i undersøkelsen en utfordring for validiteten. Det er vanskelig å beregne frafallet fra undersøkelsen da antallet norsklærere som underviser i nynorsk ved de 216 skolene er ukjent. Dette gjør at vi ikke kan være sikre på hvor mange lærere vi har mistet ved hver skole. At vi har truffet norsklærere som ikke er representative kan derfor være en trussel mot undersøkelsens validitet. Samtidig er utvalget vårt på 311 av totalt 30900 lærere. Altså har vi truffet rundt 1 % av norsklærerne i 5.-10. trinn. Dette er betraktelig mer enn hva vi treffer i en tradisjonell befolkningsundersøkelse hvor vi har 1000 svar som representerer den norske befolkningen.
- For det tredje kan utvalgsmetodikken vår representere en utfordring. For å få kontakt med lærerne var vi avhengig av skoleledelsen/administrasjonen. Dersom disse ikke har videresendt våre purringer så kan det ha ført til skjevheter som er vanskelig å korrigere for. Dette er en utfordring for undersøkelsens validitet.

1.

Problemstilling og oppsummering

Problemstilling

Hva er lærerne som underviser i nynorsk
sidemål og hovedmål sine oppfatninger
om faget de underviser i?

1. Bruk av nynorsk
som språk

2. Kompetanse og
kompetansebygging

3. Undervisning

4. Utfordringer for
nynorsk som fag

Oppsummering

Bruk av nynorsk (privat): Over halvparten av lærerne oppgir at de bruker nynorsk ofte (svært ofte + ofte) når de leser privat. Over 4 av 10 lærere oppgir at de bruker nynorsk ofte (svært ofte + ofte) når de skriver privat.

Kompetanse i undervisning: Halvparten av lærerne vurderer at de er svært trygg på egen kompetanse når de skriver nynorsk på tavlen. Rundt halvparten av lærerne oppgir at de er svært trygg på egen kompetanse når de gir tilbakemelding på nynorsktekster. 4 av 10 av lærerne er svært trygg på egen kompetanse når de undervise i nynorsk grammatikk.

Etter- og videreutdanning innen nynorsk som fag: Kun 2 av 10 har deltatt på kurs og/eller etter- og videreutdanning som har tematisert nynorsk og/eller nynorskopplæring. De som ikke har deltatt på kurs oppgir at de har ... som viktigste grunn til at de ikke har deltatt på kurs.

Oppsummering- Sidemål

Kompetanse: 4 av 10 av lærerne som underviser i nynorsk som sidemål oppgir at de kjente seg godt rustet til å undervise i nynorsk som sidemål etter endt lærerutdanning. Blant de som ikke kjente seg godt rustet oppgir 4 av 10 at dårlig undervisning og oppfølging på lærerutdanningen som hovedgrunn til at de ikke kjente seg godt rustet.

Undervisning: 7 av 10 oppgir av lærerne som underviser i nynorsk sidemål oppgir at de har egne timer hvor de kun underviser i nynorsk som sidemål. 7 av 10 av lærerne som underviser i nynorsk sidemål oppgir at kvaliteten på egen undervisning i faget er god (svært god + god). 8 av 10 av de som underviser i nynorsk som sidemål oppgir at grammatikkundervisningen er viktig (svært viktig + ganske viktig).

Utfordringer: Halvparten av lærerne som underviser i nynorsk som sidemål oppgir at den største utfordringen for å få til en god sidemålsundervisning i nynorsk er at elevene møter lite nynorsk rundt seg. Rundt 5 av 10 av lærerne i nynorsk sidemål oppgir at elevene møter nynorsk i skolen utenom norskfaget. 3 av 10 av lærerne som underviser i nynorsk sidemål oppgi at motivasjonen til elevene er den største utfordringen for å få til en god sidemålsundervisning i nynorsk. 8 av 10 av lærere i nynorsk som sidemål sier de i stor grad (svært stor grad + ganske stor grad) jobber med å bedre motivasjonen til elevene når de underviser i faget.

Oppsummering- Hovedmål

Kompetanse: Rundt 6 av 10 lærere som underviser i nynorsk som hovedmål oppgir at de følte seg godt rustet til å undervise i faget etter endt utdanning. 4 av 10 lærere som underviser i nynorsk som hovedmål oppgir at kompetansen i nynorsk var uviktig (lite viktig + ikke viktig) ved ansettelsen i den stillingen de nå innehar.

Undervisning: 9 av 10 av lærerne som underviser i nynorsk som hovedmål mener de godt (svært godt + godt) mestrer å undervise i faget. 8 av 10 av lærerne som underviser i nynorsk som hovedmål oppgir at de mener at grammatikkundervisningen er viktig (svært viktig + viktig) for at elever skal mestre nynorsk som hovedmål.

Utfordringer: 6 av 10 av lærere som underviser i nynorsk som hovedmål oppgir at den største utfordringen for at elever skal mestre faget er at elevene møter for lite nynorsk rundt seg. Halvparten av lærerne i nynorsk som hovedmål oppgir at de ofte har fått læremiddel på bokmål og har måttet kontakte noen for å få læremidlet på nynorsk. 6 av 10 av lærerne i nynorsk som hovedmål sier de har kontaktet egen skoleledelse om dette, 5 av 10 sier de har kontaktet forlaget om dette.

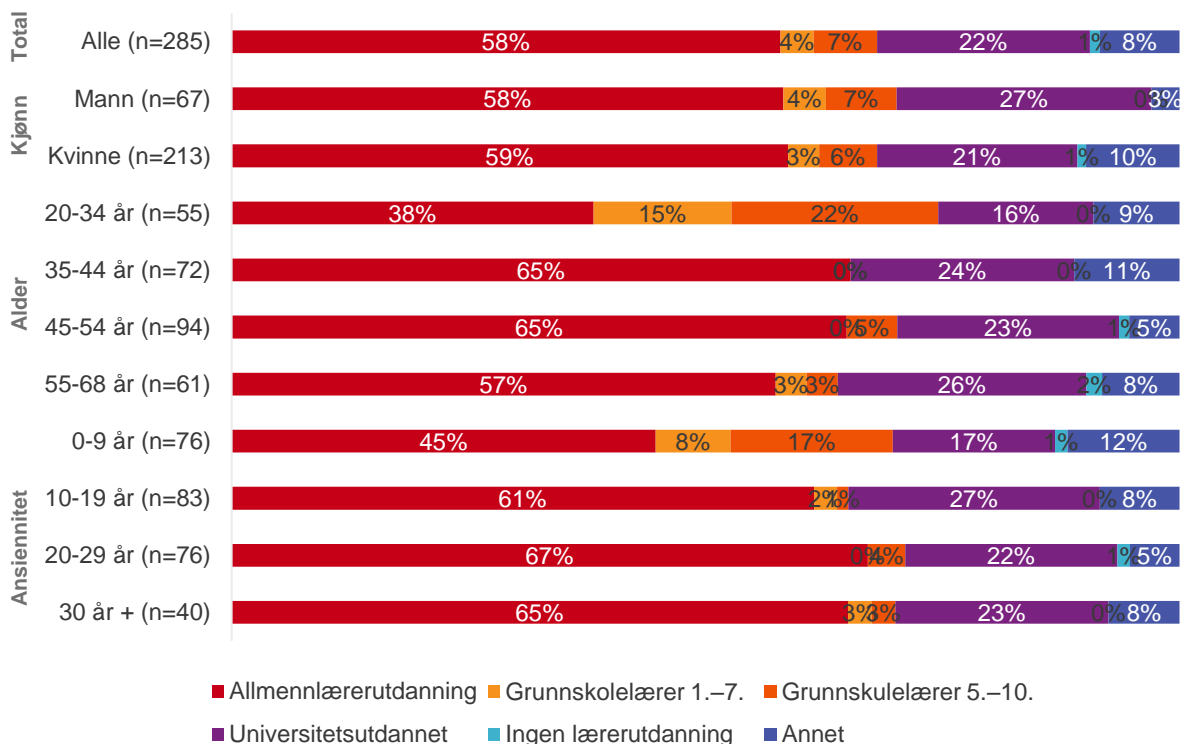
2.

Felles bakgrunn både for hovedmål og sidemål

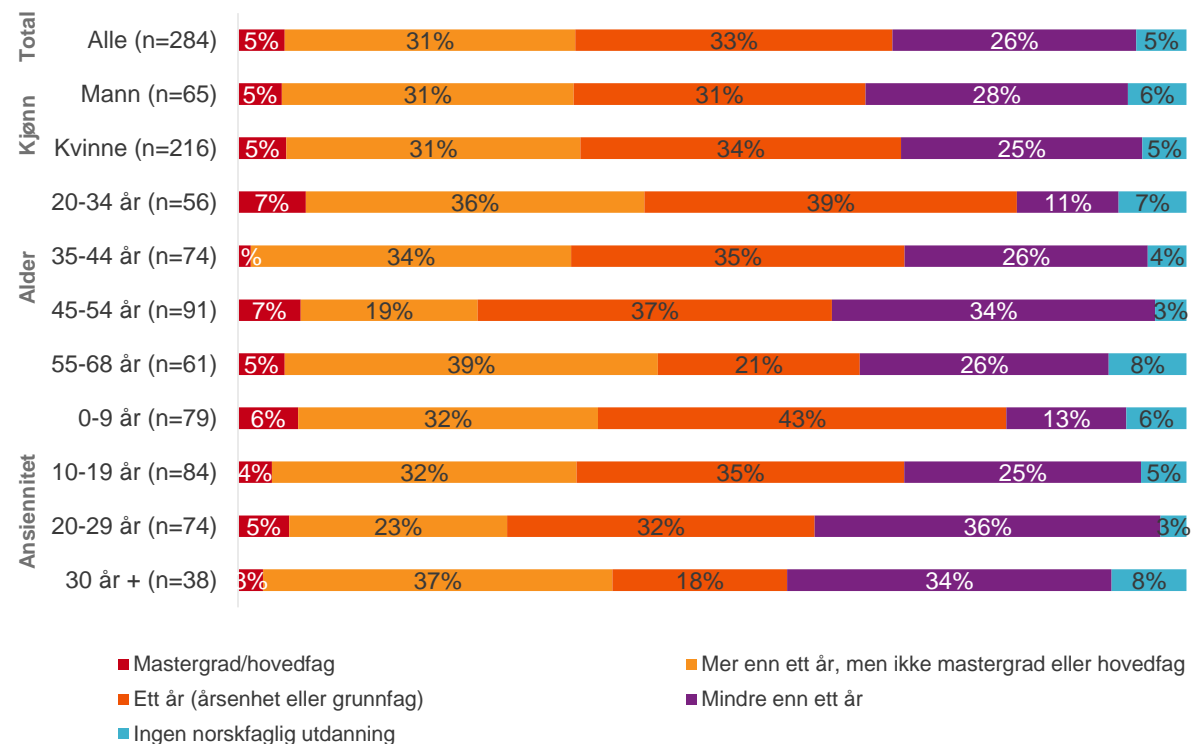
Utdanningsbakgrunn

Rundt 6 av 10 oppgir at de har en allmennlærerutdanning, 2 av 10 oppgir at de har en universitetsutdanning. Kun 5 % oppgir at de har en mastergrad eller et hovedfag i norsk.

Spørsmål: Hva slags lærerutdanning har du?

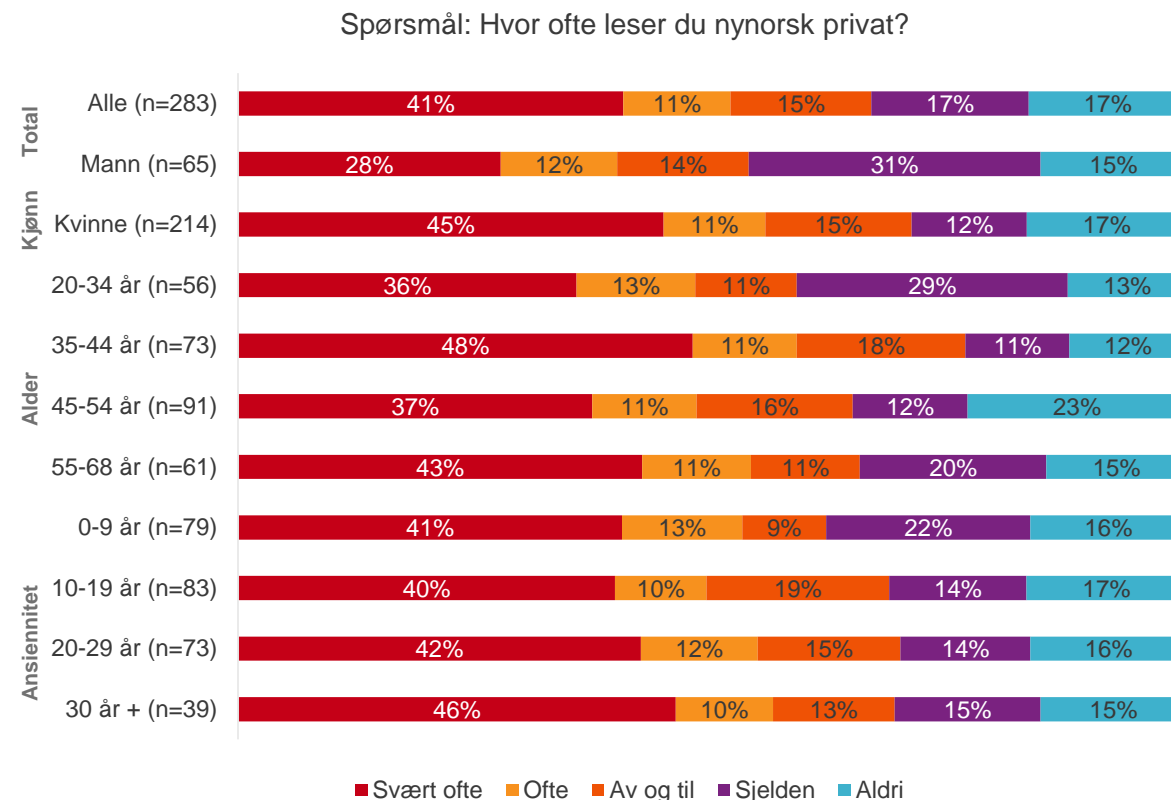
Spørsmål: Hva er det norskfaglige utdanningsnivået ditt?

Bruk av nynorsk (1)

Rundt 5 av 10 oppgir at de svært ofte eller ofte benytter nynorsk når de leser på nynorsk når de leser privat.

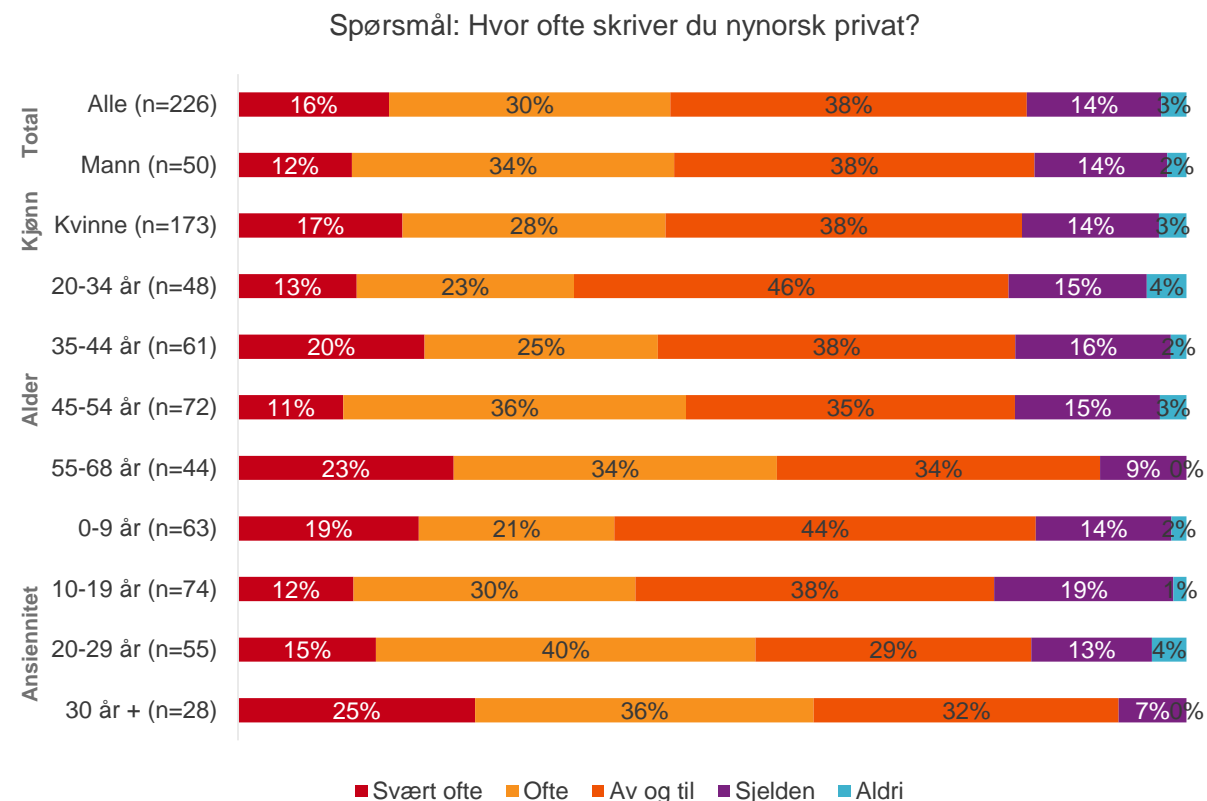
- En større andel kvinner enn menn oppgir at de svært ofte eller ofte leser nynorsk privat. Forskjellen er på hele 16 prosentpoeng.
- Den største andelen som svært ofte eller ofte leser nynorsk privat finner vi i aldersgruppen 35-44 år. Her oppgir nesten 6 av 10 at de bruker nynorsk når de leser privat.
- Den laveste andelen som svært ofte eller ofte leser nynorsk privat finner vi blant menn. Her oppgir kun 4 av 10 at de leser nynorsk privat svært ofte eller ofte.

Bruk av nynorsk (2)

Den største andelen av lærere som svært ofte eller ofte skriver nynorsk privat finner vi i aldersgruppen 55-68 år.

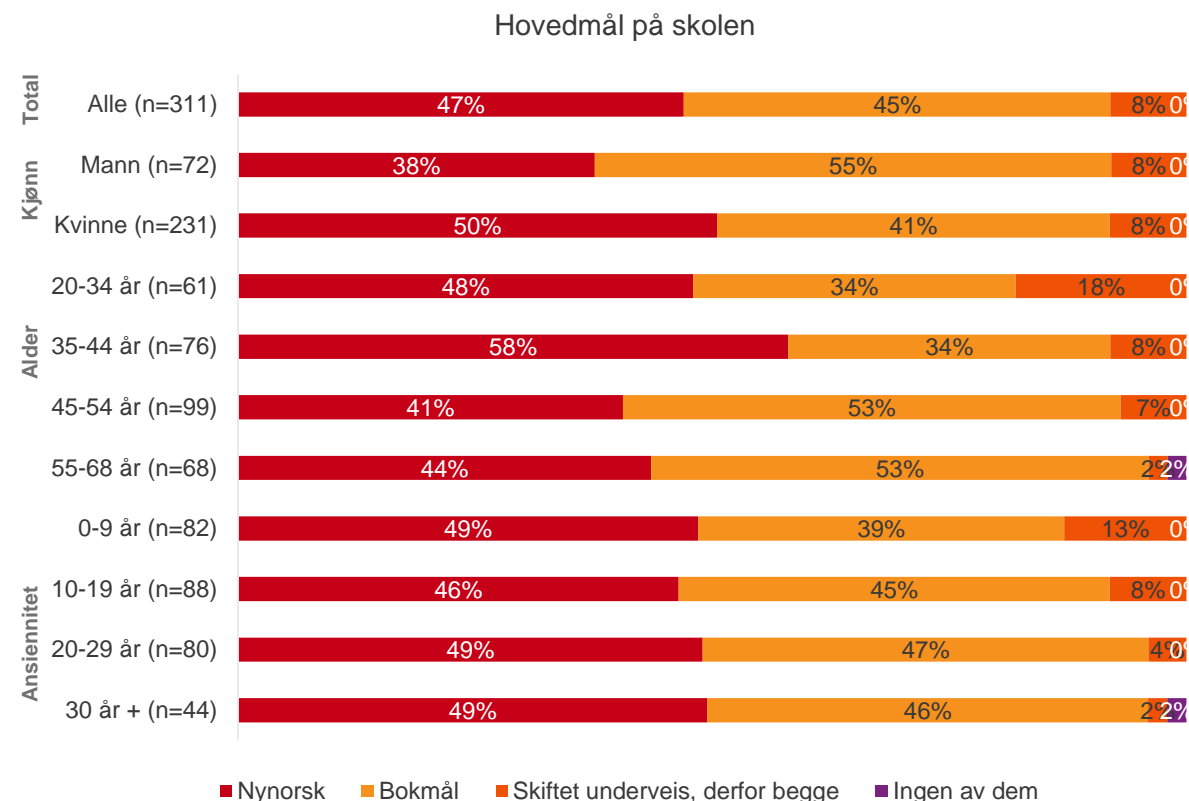
- Det er ikke kjønnsforskjeller i andelen lærere som svært ofte eller ofte skriver nynorsk privat.
- Den yngste aldersgruppen har den laveste andelen lærere som svært ofte eller ofte skriver nynorsk privat.
- Andelen lærere som svært ofte eller ofte skriver nynorsk privat vokser med stigende ansiennitet.

Hovedmål på skolen

Den største andelen med nynorsk som hovedmål i skolen finner vi i aldersgruppen 35 til 44 år. 6 av 10 i denne aldersgruppen hadde nynorsk som hovedmål på skolen.

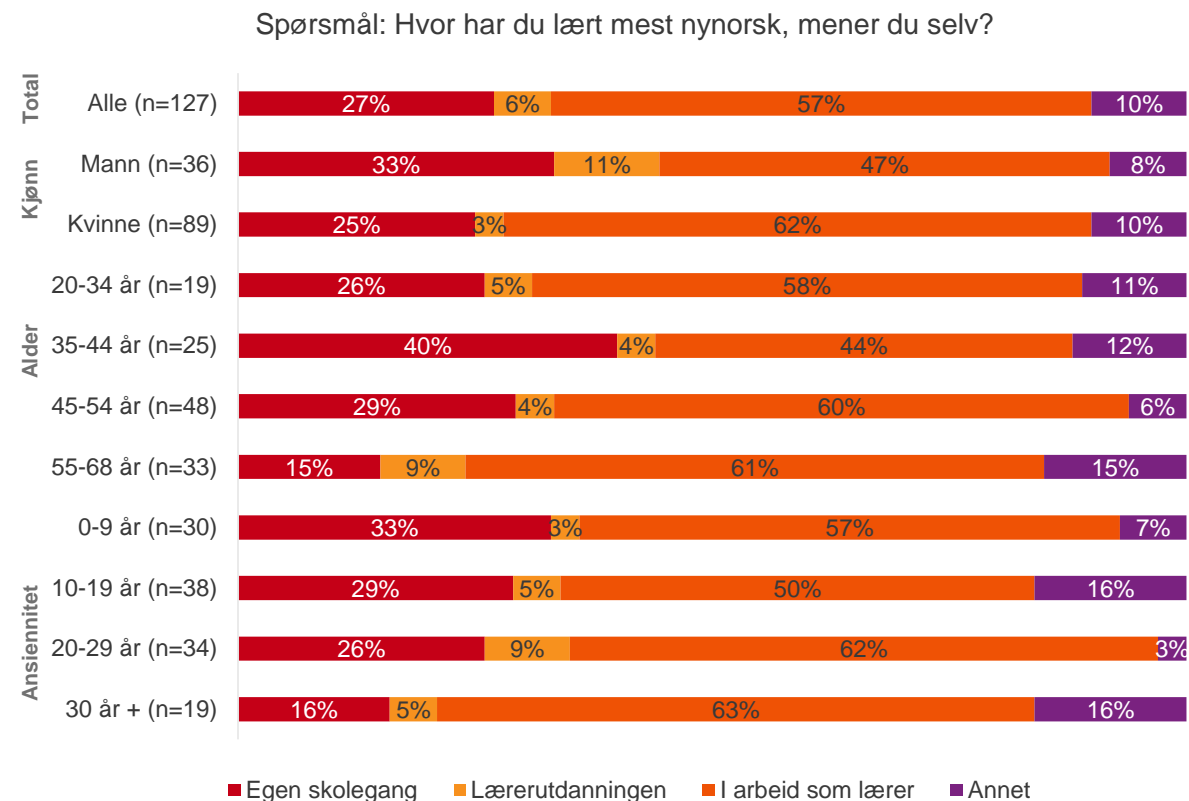
- Den laveste andelen finner vi blant menn. Det er en forskjell på 12 prosentpoeng mellom kvinner og menn.
- Den laveste andelen etter alder som hadde nynorsk som hovedmål i skolen finner vi i aldersgruppen 45-54 år.
- Det er ikke store forskjeller i andelen som hadde nynorsk som hovedmål etter ansiennitet.

Læring av nynorsk blant bokmålsbrukere/andre språk

Halvparten av de som hadde bokmål som hovedmål eller et annet språk som hovedmål oppgir å ha lært mest nynorsk i arbeid som lærer.

- Kvinner som hadde bokmål eller et annet språk som hovedmål på skolen oppgir i større grad enn menn at de har lært mest nynorsk i arbeid som lærer i skolen. Menn oppgir i større grad enn kvinner at de har lært mest nynorsk i egen skolegang.
- Andelen som har lært mest i arbeid som lærer er høyest i aldersgruppen 55-68 år.
- Andelen som oppgir å ha lært mest i egen skolegang synker med alder.

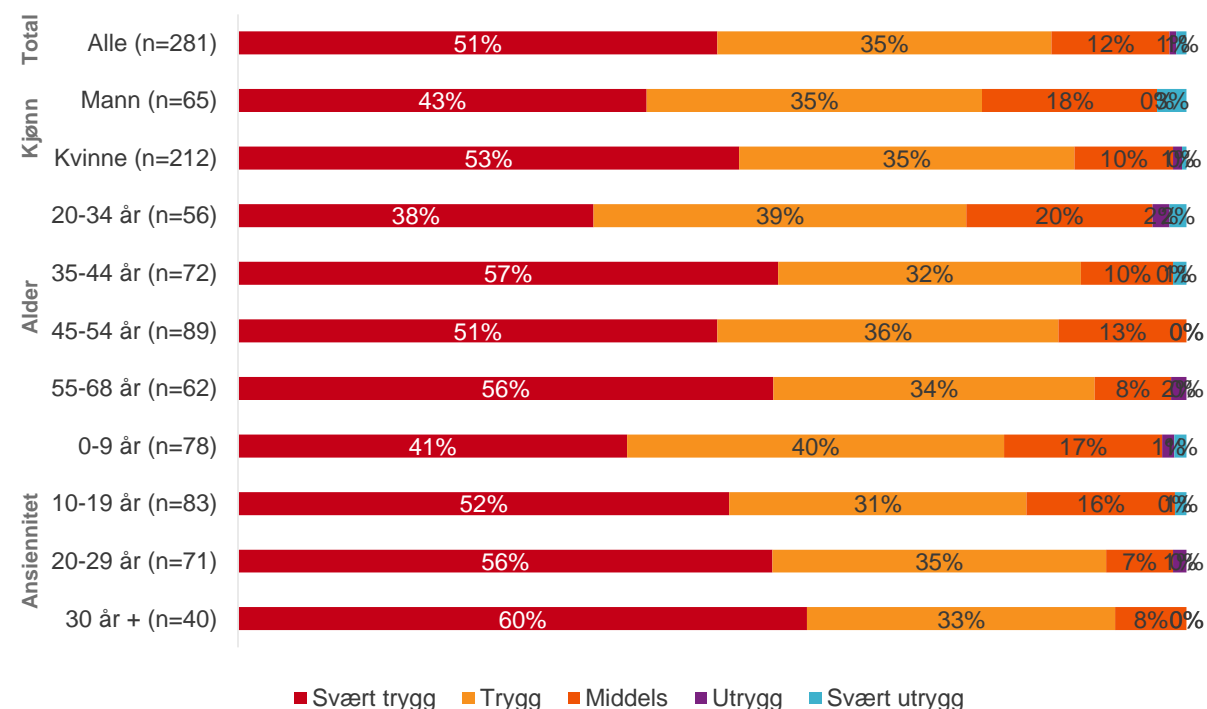

Vurdering av undervisningskompetanse (1)

Over 8 av 10 vurderer at de er svært trygg eller trygg når de skriver nynorsk på tavlen.

- Menn er mindre trygge på egen undervisningskompetanse i å skrive nynorsk på tavlen enn kvinner. Det er en forskjell på 10 prosentpoeng i andelen som sier de er svært trygg eller trygg.
- De yngste lærerne oppgir i mindre grad enn de andre aldersgruppene at de er svært trygg på egen kompetanse når de skriver nynorsk på tavlen.
- Andelen som sier de er svært trygge på egen undervisningskompetanse i å skrive nynorsk på tavlen stiger med økende ansiennitet.

Spørsmål: Hvordan vurderer du din egen undervisningskompetanse i å skrive nynorsk på tavlen?

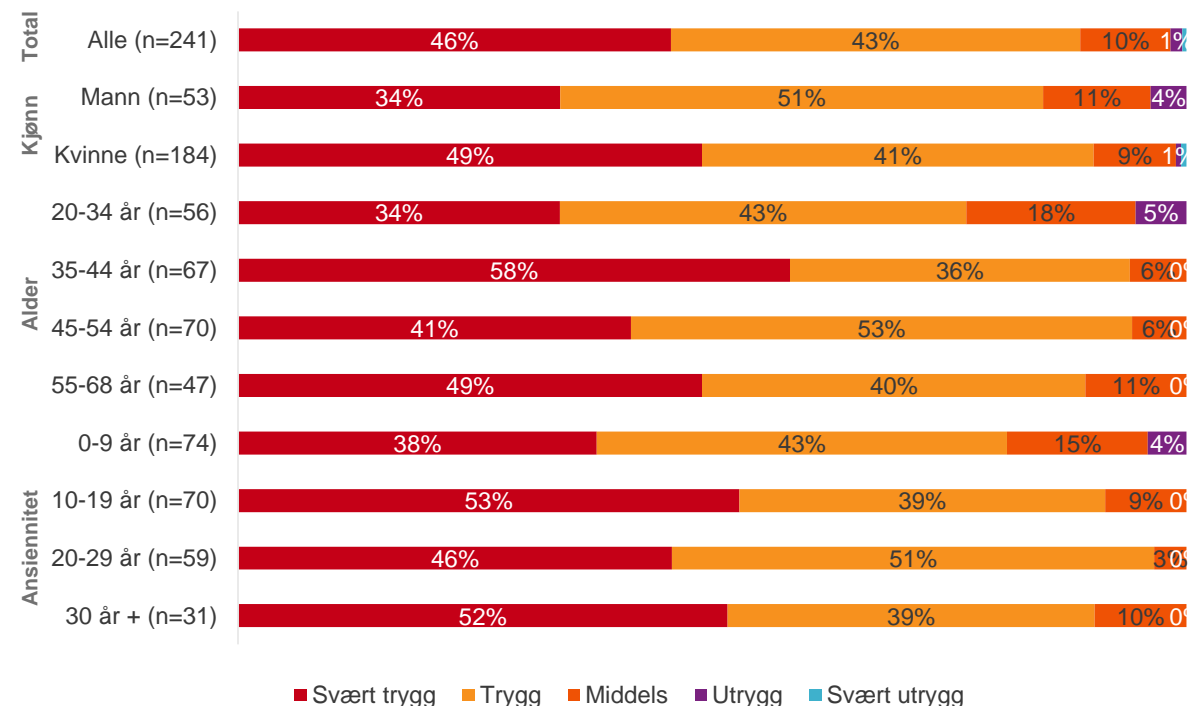

Vurdering av egen undervisningskompetanse (2)

Rundt 9 av 10 oppgir at de er svært trygg eller trygg på egen undervisningskompetanse i å gi tilbakemeldinger på nynorsktekster.

- Menn er mindre trygge enn kvinner på egen undervisningskompetanse i å gi tilbakemelding på nynorsktekster.
- De yngste underviserne er minst trygge på egen kompetanse i å gi tilbakemelding på nynorsktekster.
- De med minst ansiennitet er også minst trygge på egen kompetanse i å gi tilbakemelding på nynorsktekster.

Spørsmål: Hvordan vurderer du din egen undervisningskompetanse i å gi tilbakemeldinger på nynorsktekster?

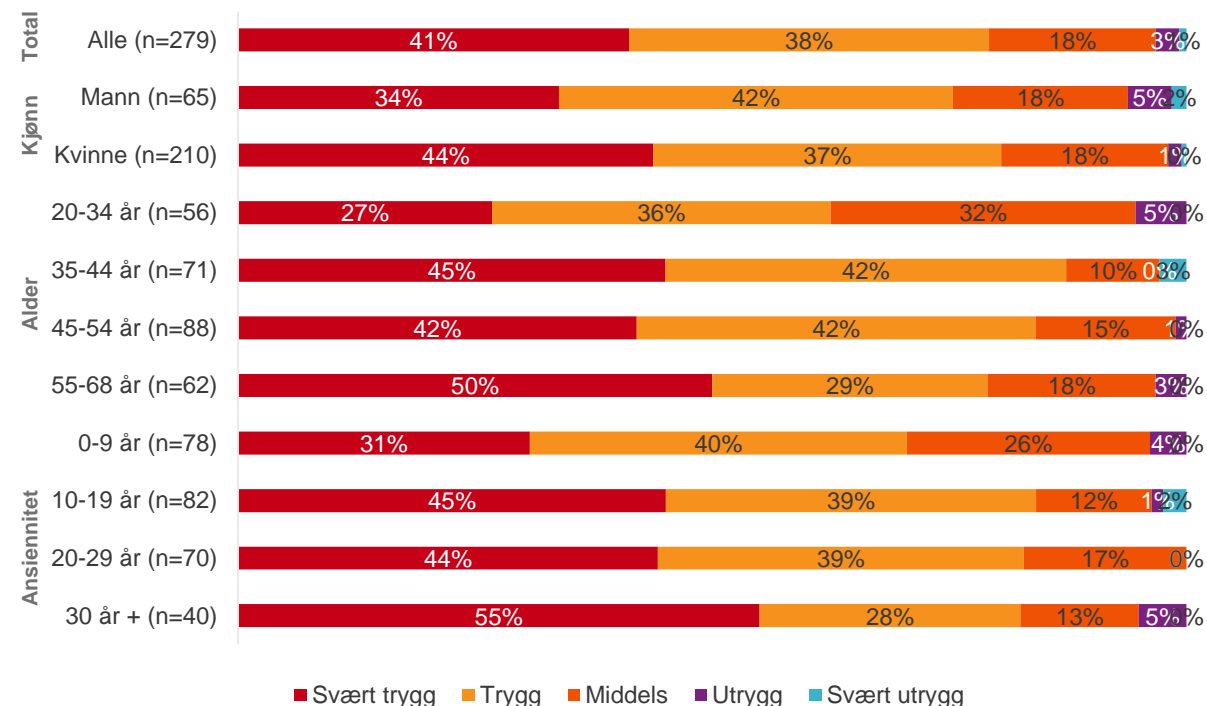

Vurdering av egen undervisningskompetanse (3)

Rundt 8 av 10 opplever at de er svært trygg eller trygg på egen kompetanse i å undervise i nynorsk grammatikk.

- En større andel kvinner enn menn sier de er svært trygge på egen kompetanse i å undervise i nynorsk grammatikk.
- De yngste underviserne opplever i minst grad å være svært trygg på egen kompetanse i å undervise i nynorsk grammatikk, mens de eldste underviserne i størst grad opplever å være svært trygg på dette.
- Trygghet på egen kompetanse i å undervise i nynorsk grammatikk stiger med økende ansiennitet.

Spørsmål: Hvordan vurderer du din egen undervisningskompetanse i å undervise i nynorsk grammatikk?

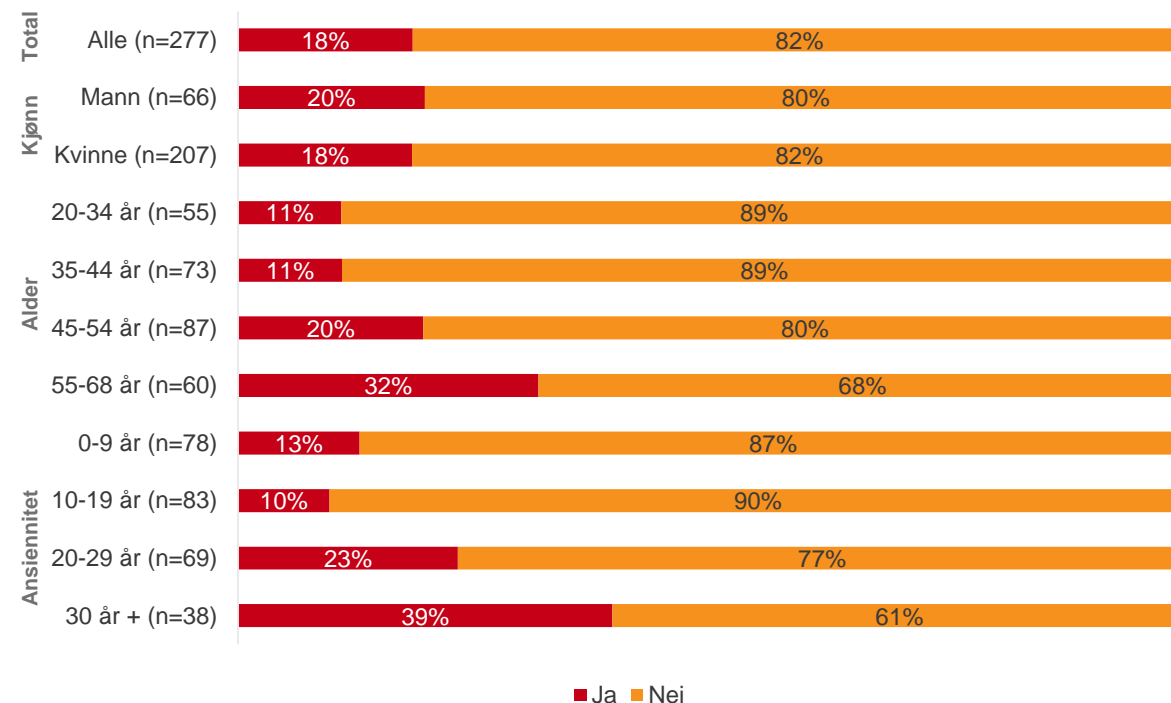

Etter- og videreutdanning

8 av 10 har ikke deltatt på kurs eller andre former for etter- og videreutdanning.

- Det er ingen kjønnsforskjeller i kursdeltakelse.
- Deltakelse i kurs stiger med økende alder. Det er en forskjell på rundt 20 prosentpoeng mellom den yngste aldersgruppen med lærere og den eldste.
- Kursdeltakelse stiger også med økende ansiennitet.

Spørsmål: Har du deltatt på kurs, videre- eller etterutdanning som har tematisert nynorsk og/eller nynorskopplæring?

3.

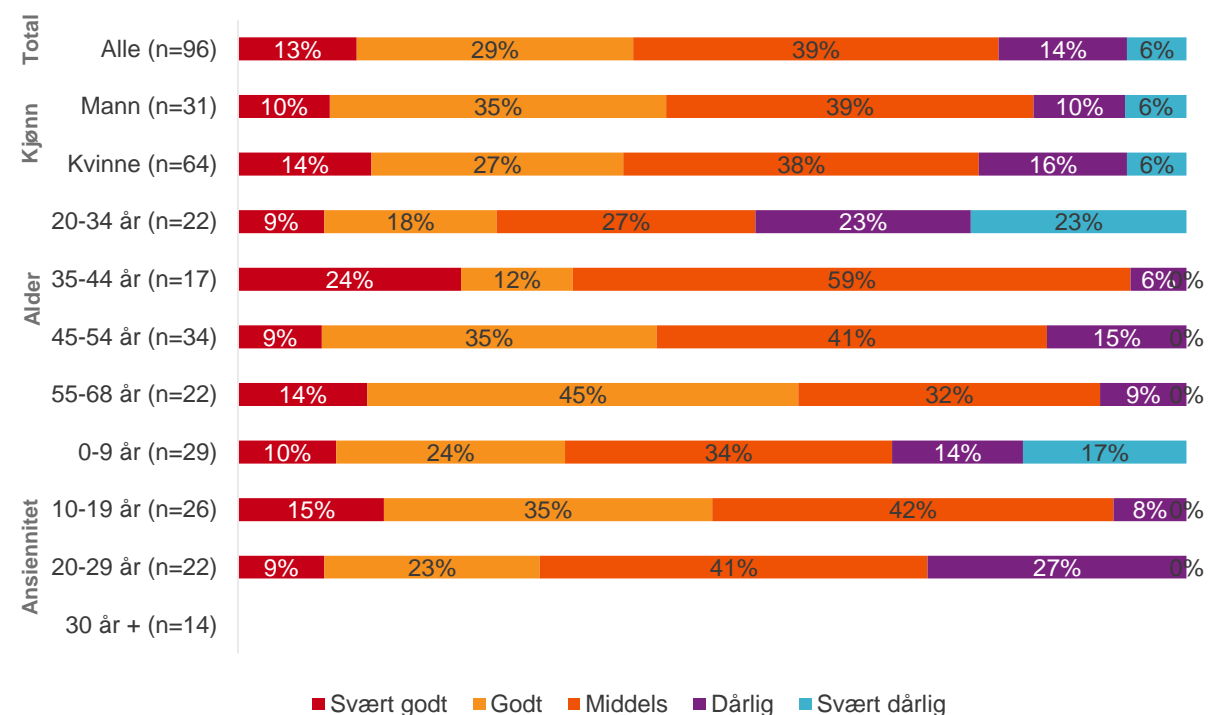
Undervisning i nynorsk som sidemål

Opplevd kompetanse i sidemålsundervisningen

4 av 10 opplevde at de var svært godt eller godt rustet til å undervise i nynorsk sidemål etter lærerutdanningen.

- Det er ikke store forskjeller mellom kjønnene i hvor godt rustet de opplevde at de var til å undervise i nynorsk sidemål etter lærerutdanningen.
- De yngste opplyser at de i størst grad var dårlig rustet til å undervise i nynorsk sidemål etter endt lærerstudium. Dog må dette kun tolkes som en indikasjon da funnet baserer seg på få respondenter.
- De med mellom 10- 19 års ansiennitet er de som opplyser at de i størst grad opplevde at de var rustet til å undervise i nynorsk som sidemål.

Spørsmål: Hvor godt kjente du deg rustet til å undervise i nynorsk som sidemål etter lærerutdanningen?

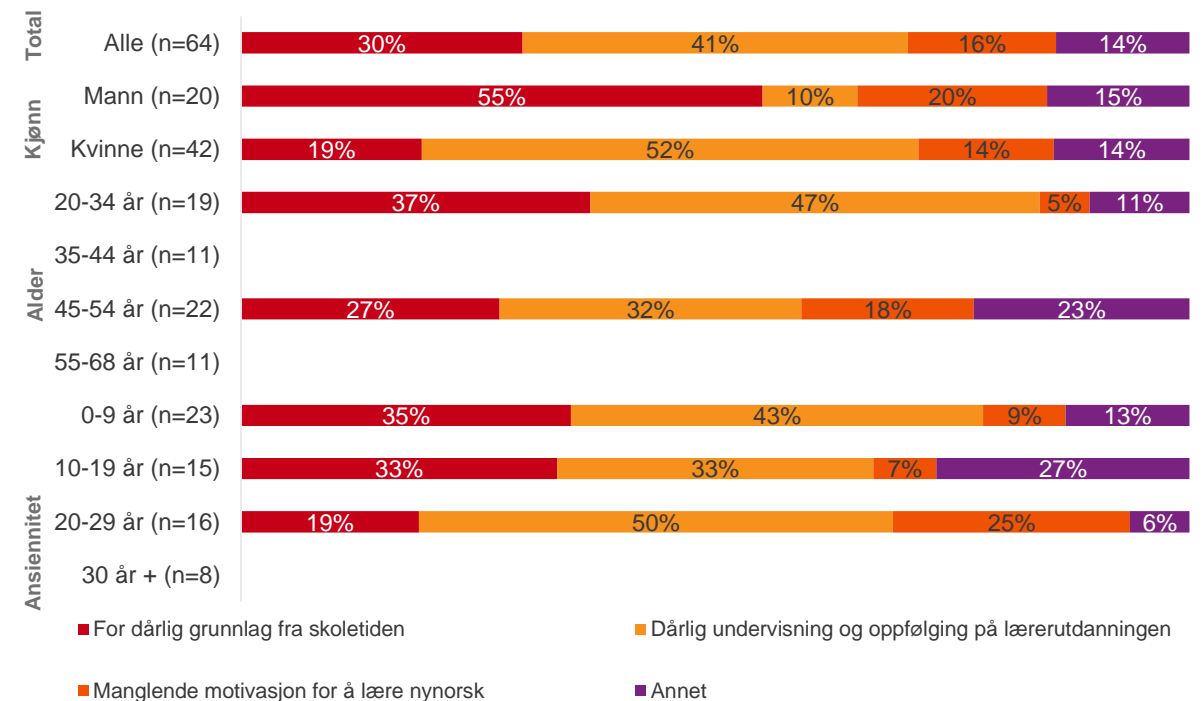

Årsak til manglende opplevd kompetanse

4 av 10 av de som oppgir at de var middels, dårlig eller svært dårlig rustet oppgir dårlig undervisning og oppfølging på lærerutdanningen som årsak til dette.

- Den viktigste årsaken som menn oppgir er dårlig grunnlag fra skoletiden. Den viktigste årsaken som kvinner oppgir er dårlig undervisning og oppfølging på lærerutdanningen.
- Andelen som oppgir dårlig grunnlag fra skoletiden som årsak til manglende kompetanse synker med alder. Flere i de to eldste aldersgruppene oppgir andre årsaker til manglende kompetanse.
- Andelen som oppgir at manglende motivasjon til å lære nynorsk er den viktigste årsaken til at de ikke var godt rustet til å undervise i nynorsk som sidemål er størst i blant de med 20 år eller mer i ansiennitet i skoleverket.

Spørsmål: Hva var hovedgrunnen til at du ikke kjente deg godt rustet til å undervise i nynorsk som sidemål?

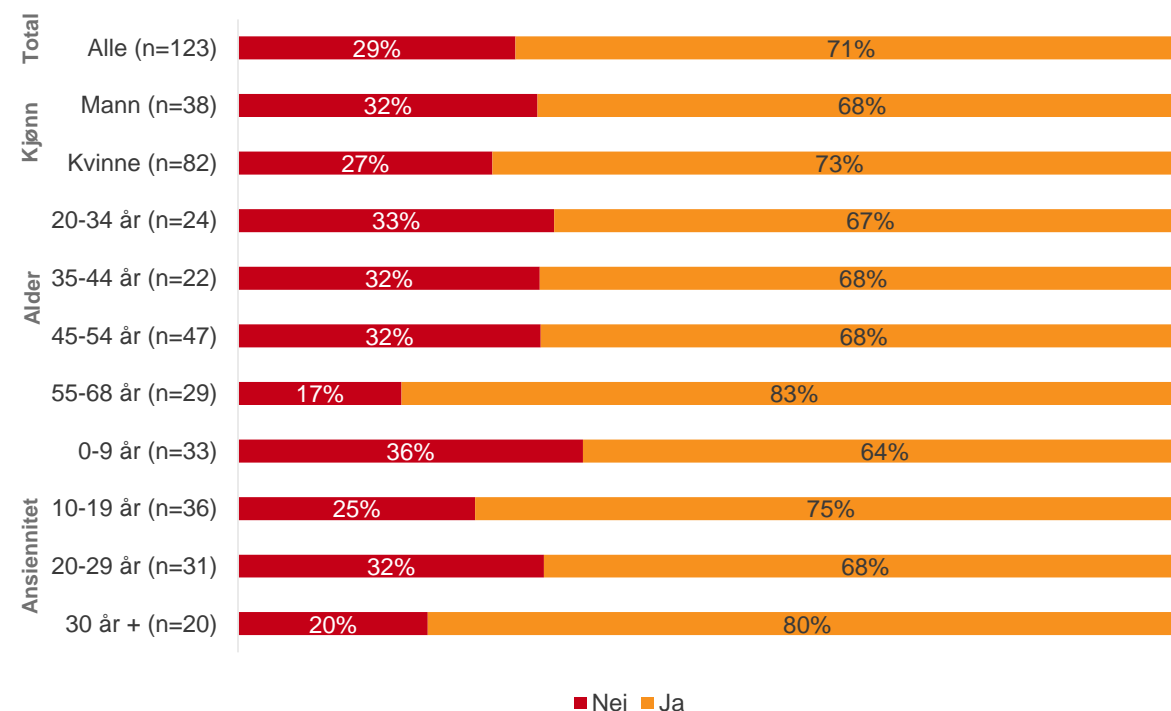

Norsktimer med kun nynorsk

7 av 10 sier de har egne timer hvor de kun underviser i nynorsk som sidemål.

- En større andel kvinnelige lærere enn mannlige lærere sier de har egne timer hvor de underviser i nynorsk som sidemål.
- Den eldste aldersgruppen oppgir i størst grad at de har egne timer hvor de underviser i nynorsk som sidemål.
- De med lavest ansiennitet i skoleverket er de som i minst grad sier de har egne timer i nynorsk som sidemål.

Spørsmål: Har du norsktimer der du bare underviser i nynorsk som sidemål?

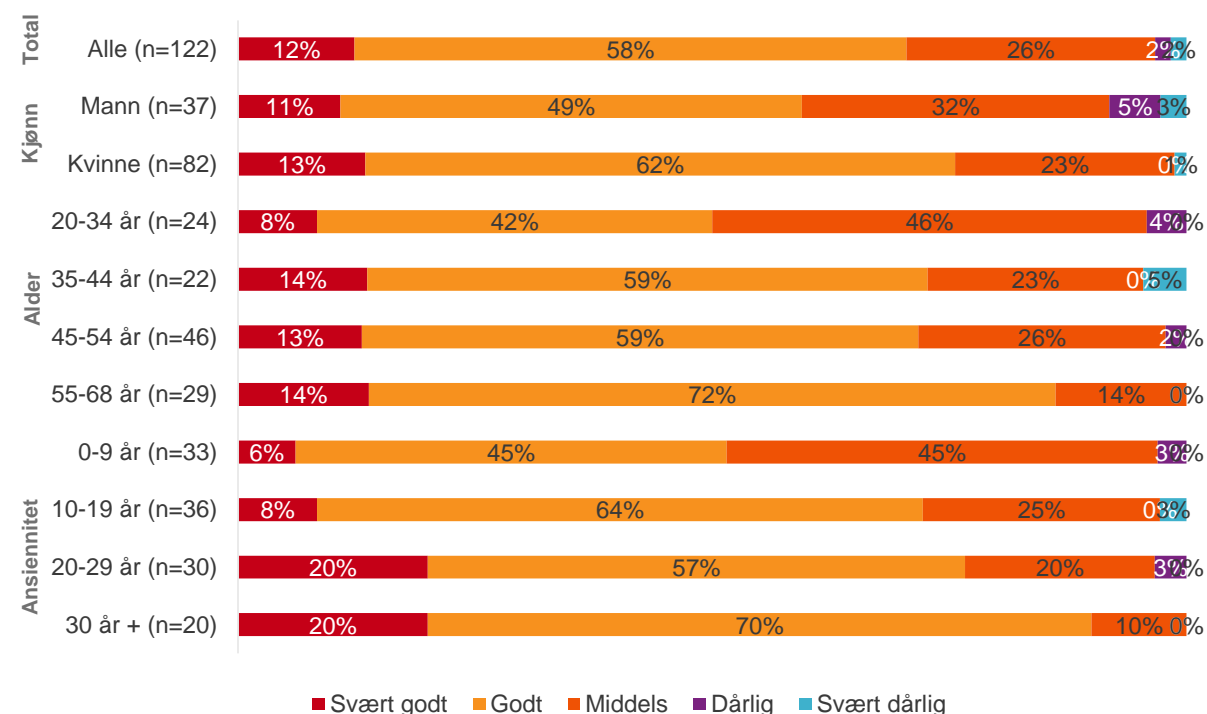

Kvalitet på sidemålsundervisningen

7 av 10 sier kvaliteten på sidemålsundervisningen er svært god eller god.

- En større andel kvinner enn menn sier at kvaliteten på sidemålsundervisningen deres er svært god eller god. Forskjellen er på hele 15 prosentpoeng.
- De yngste lærerne vurderer kvaliteten på sidemålsundervisningen sin dårligst av aldersgruppene. De eldste lærerne vurderer i størst grad at kvaliteten på egen sidemålsundervisning er svært god eller god.
- Andelen som vurderer at sidemålsundervisningen er svært god eller god stiger med økende ansiennitet.

Spørsmål: Hvordan vil du vurdere kvaliteten på din egen undervisning i nynorsk som sidemål?

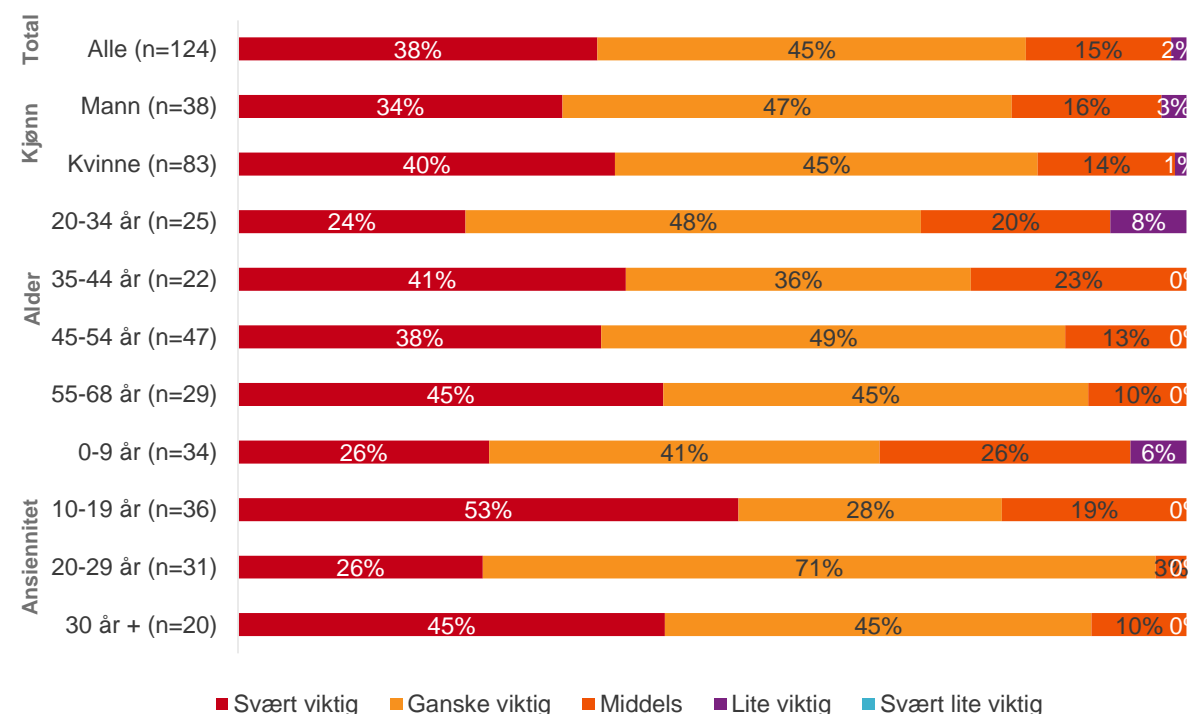

Viktighet av grammatikkundervisning for trygghet i sidemål

8 av 10 av de som underviser i sidemål sier at grammatikkundervisning er svært viktig eller viktig for at elevene skal føle seg trygge i nynorsk sidemål.

- En større andel av de kvinnelige lærerne enn de mannlige lærerne sier at grammatikkundervisningen er svært viktig for at elevene skal føle seg trygge i nynorsk sidemål.
- De yngste lærerne mener i mindre grad enn de andre aldersgruppene at grammatikkundervisningen er svært viktig for trygghet i sidemål.
- Den opplevde viktigheten grammatikkundervisning for trygghet i nynorsk som sidemål er minst blant de med kortest ansiennitet og størst blant de med lengst ansiennitet.

Spørsmål: Hvor viktig mener du grammatikkundervisning er for at elevene skal bli trygge i nynorsk som sidemål?

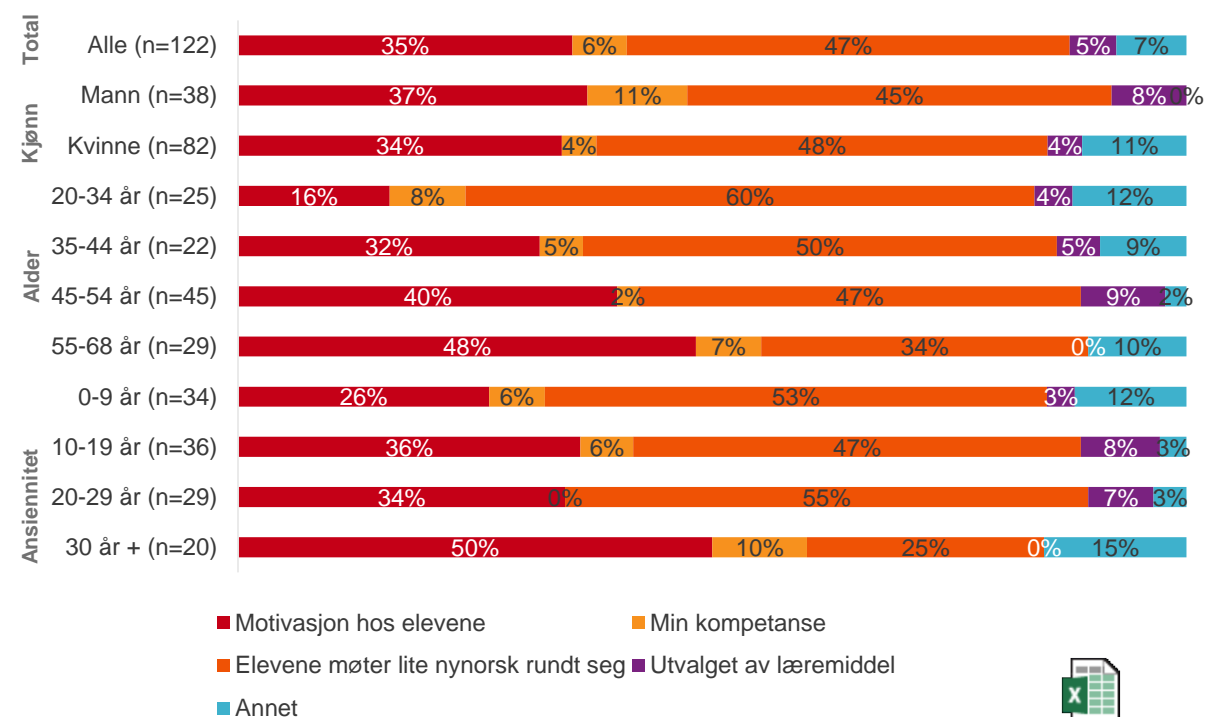

Utfordringer for å få til en god sidemålsundervisning i nynorsk

At elevene møter lite nynorsk rundt seg er den grunnen som nevnes mest blant alle lærerne som underviser i sidemål.

- At egen kompetanse står i veien for god sidemålsundervisning nevnes av en større andel av menn enn kvinner.
- Andelen som nevner at elevenes motivasjon er den største utfordringen øker med stigende alder. Det samme mønsteret kan sees igjen i ansiennitet.

Spørsmål: Hva er den største utfordringa for å få til en god sidemålsundervisning i nynorsk, etter din erfaring?

■ Motivasjon hos elevene ■ Min kompetanse
■ Elevene møter lite nynorsk rundt seg ■ Utvalget av læremiddel
■ Annet

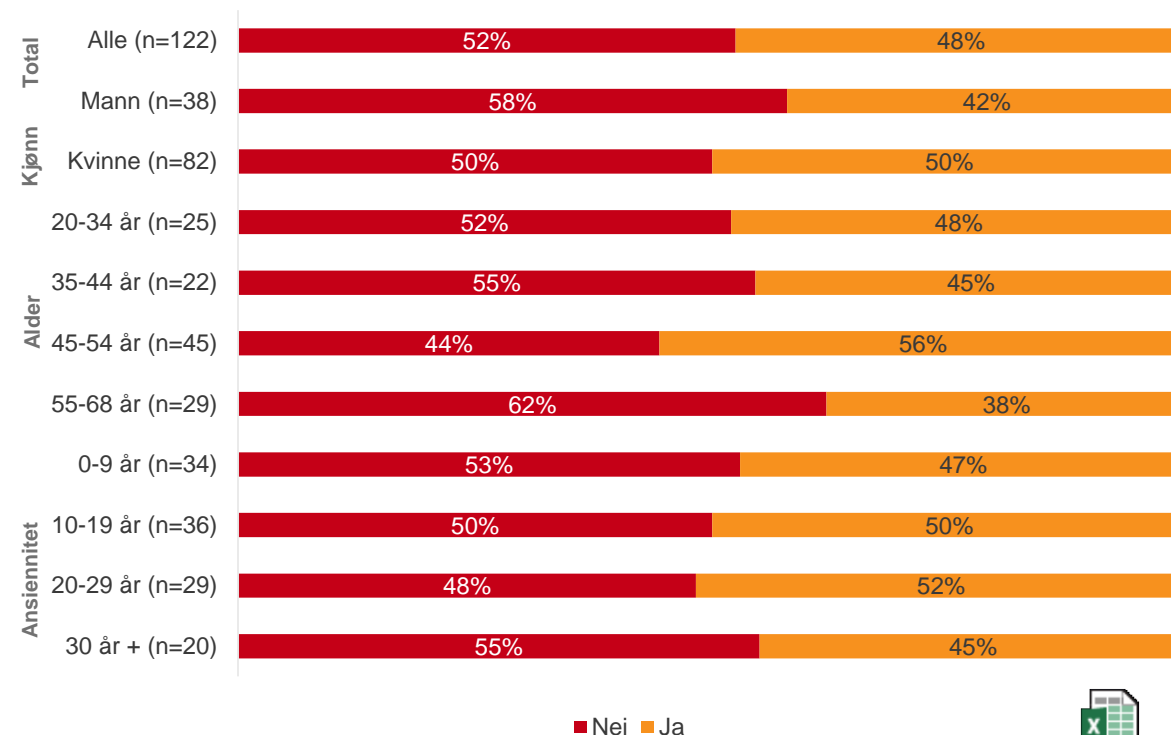
Annet

Nynorsk utenfor undervisningen i norsk

Rundt halvparten sier at elevene møter nynorsk utenfor sidemålsundervisningen.

- Flere kvinnelige lærere enn mannlige lærere sier at elevene møter nynorsk utenfor sidemålsundervisningen.
- Den eldste gruppen med lærere sier i minst grad at elevene møter nynorsk utenfor sidemålsundervisningen.
- Det er svært liten variasjon etter ansiennitet.

Spørsmål: Møter elevene dine nynorsk i skolen utenom norskfaget?

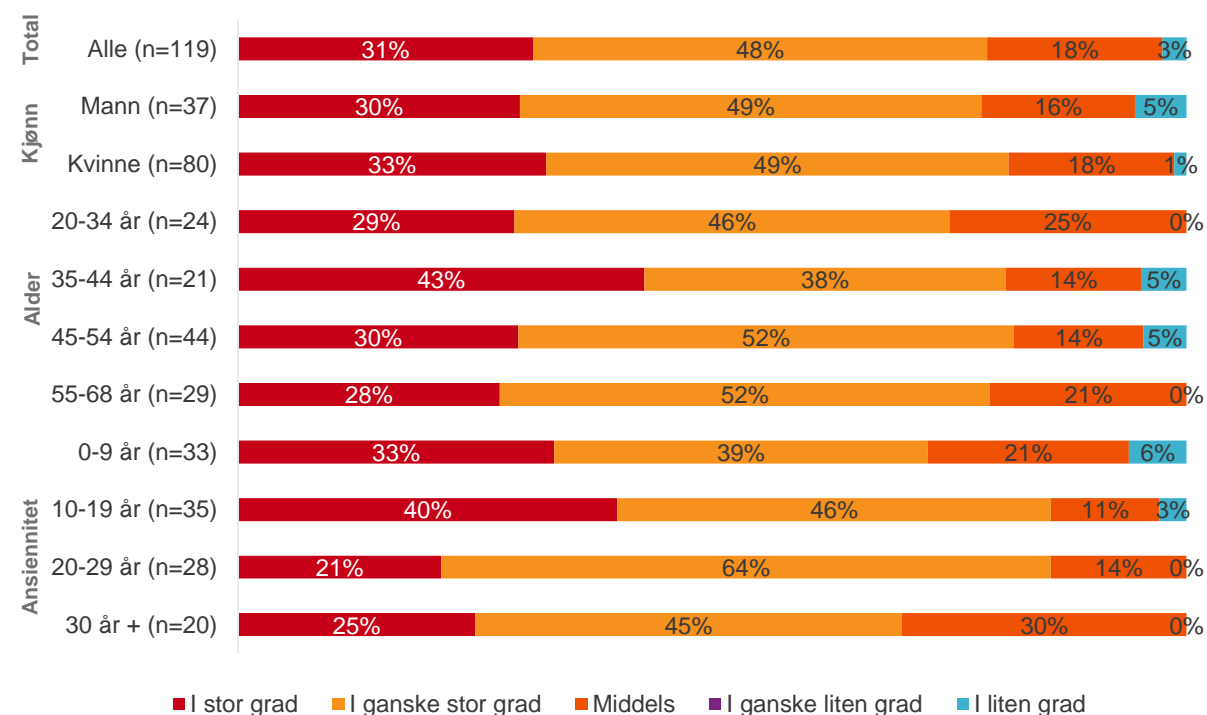
 Hvis ja, hvor?

Arbeid med elevenes motivasjon

8 av 10 sier de i svært stor eller ganske stor grad jobber med elevenes motivasjon.

- Det er kun små kjønnsforskjeller i arbeid med elevenes motivasjon for nynorsk sidemål.
- De yngste lærerne er de som i minst grad sier de jobber med å bedre elevenes motivasjon for nynorsk som sidemål.
- En lavere andel av de med høyest ansiennitet svarer at de i stor grad jobber med å bedre elevenes motivasjon når de underviser i nynorsk som sidemål.

Spørsmål: I hvilken grad jobber du med å bedre motivasjonen til elevene når du underviser i nynorsk som sidemål?

4.

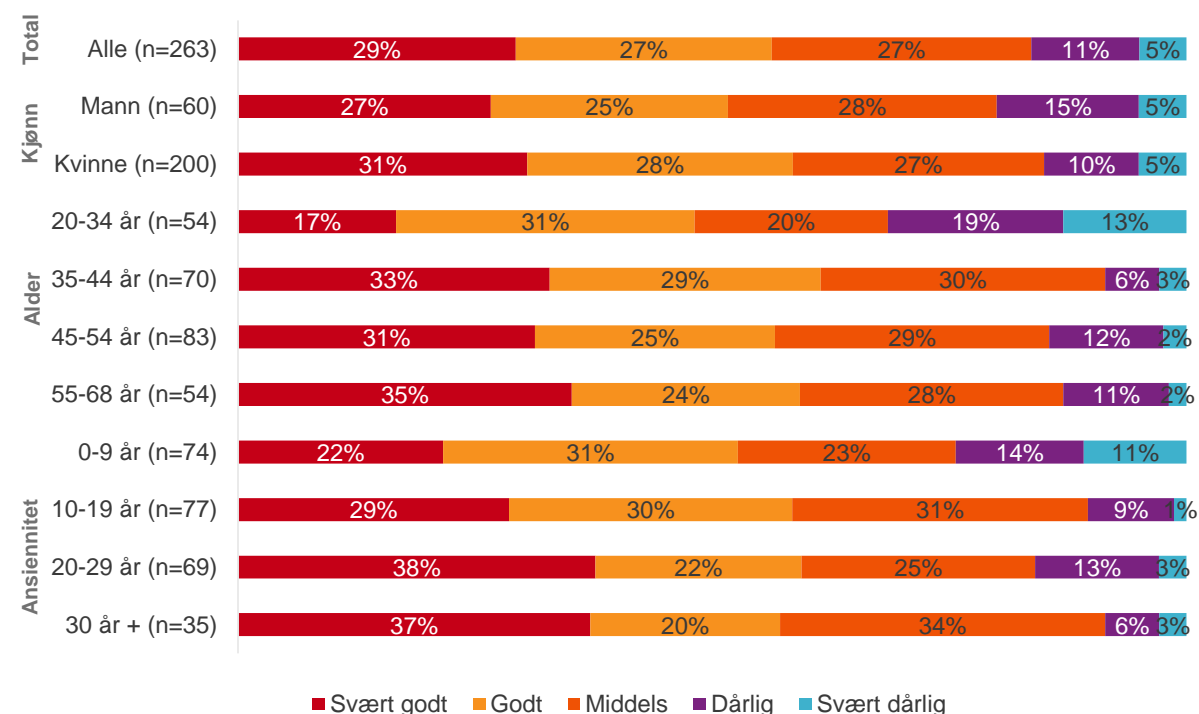
Undervisning i nynorsk som hovedmål

Opplevd kompetanse i hovedmålsundervisning

Nesten 6 av 10 lærere som underviser i nynorsk som hovedmål oppgir at de følte seg svært godt eller godt rustet til å undervise i nynorsk som hovedmål etter endt lærerutdanning.

- En større andel av de kvinnelige lærerne opplyser at de følte seg svært godt eller godt rustet til å undervise i nynorsk som hovedmål etter endt utdanning.
- I den yngste gruppen med lærere oppgir en mindre andel enn i de andre aldersgruppene at de følte seg svært godt eller godt rustet til å undervise i nynorsk som hovedmål etter endt utdanning.
- Andelen som oppgir at de følte seg svært godt rustet til å undervise i nynorsk som hovedmål stiger med økende ansiennitet.

Spørsmål: Hvor godt rustet kjente du deg til å undervise nynorsk som hovedmål etter lærerutdanningen?

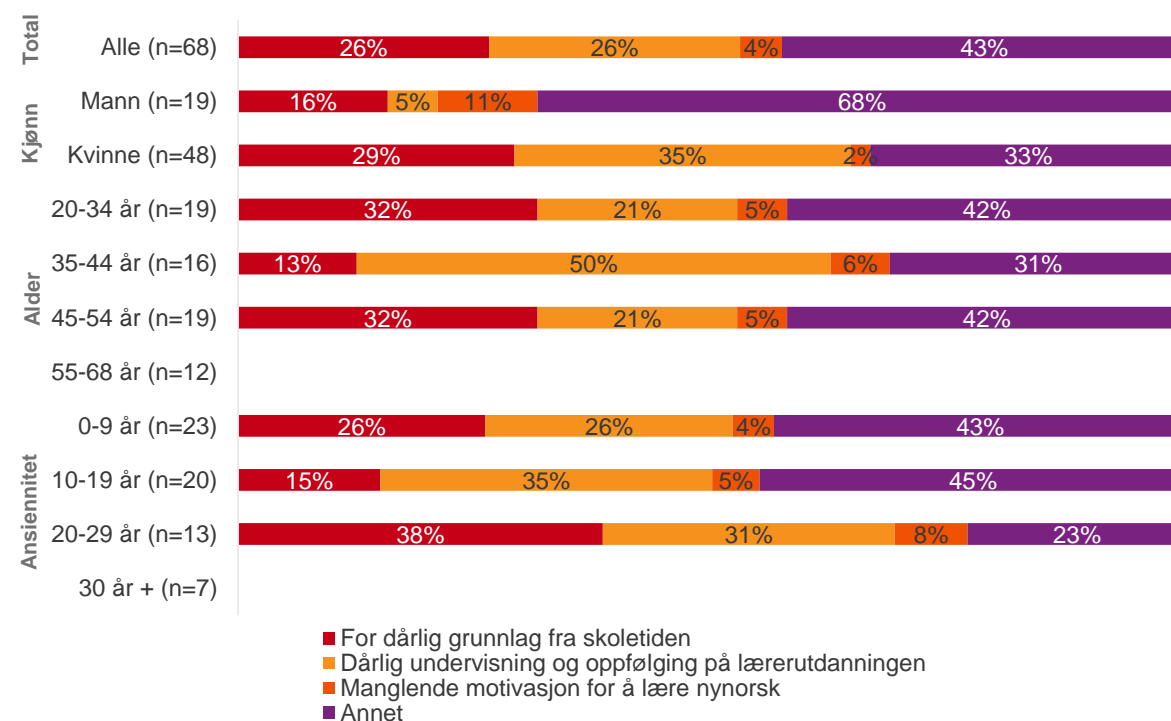

Hovedgrunn til å ikke føle seg godt rustet

«Annet» er hovedårsaken til at lærerne som oppgir at de ikke følte seg godt rustet til å undervise i nynorsk som sidemål.

- En større andel mannlige lærere oppgir «annet» som årsak til at de ikke følte seg rustet. De kvinnelige lærerne som oppgir at de ikke var godt nok rustet oppgir dårlig undervisning og oppfølging på lærerutdanningen som hovedgrunnen til at de ikke følte seg godt rustet til hovedmålsundervisning i nynorsk.

Spørsmål: Hva var hovedgrunnen til at du ikke kjente deg godt rustet til å undervise i nynorsk som hovedmål?

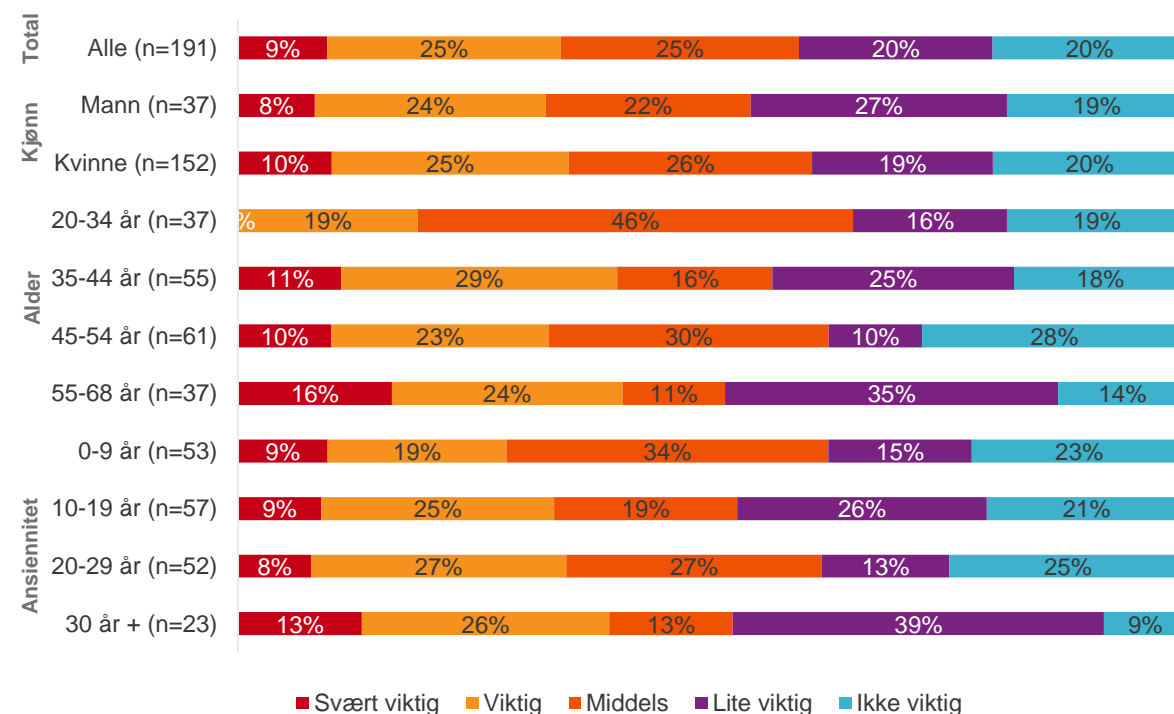

Viktighet av kompetanse ved ansettelse

4 av 10 av lærerne som underviser i nynorsk hovedmål sier at kompetansen i nynorsk var lite viktig eller ikke viktig ved ansettelsen i den stillingen de nå innehar.

- Kvinner mener i større grad enn menn at deres kompetanse i nynorsk var viktig ved ansettelse i den nåværende stillingen.
- De eldste er de som i størst grad oppgir at kompetansen i nynorsk var lite viktig eller ikke viktig ved ansettelse.

Spørsmål: Hvor viktig var kompetansen din i nynorsk for arbeidsgiver da du ble ansatt i stillingen du har nå, slik du opplevde det?

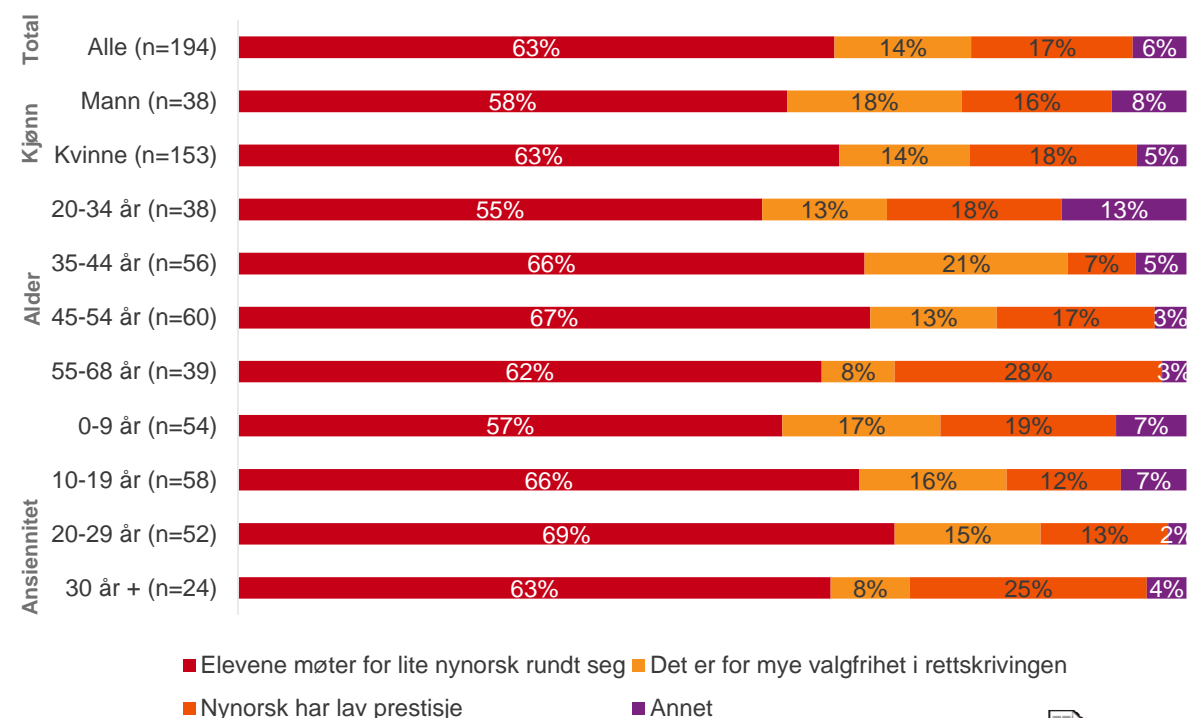

Utfordringer for å få til en god hovedmålsundervisning

6 av 10 av lærerne som underviser i nynorsk som hovedmål oppgir at elevene møter for lite nynorsk rundt seg som hovedutfordringen for at elever med nynorsk som hovedmål skal mestre nynorsk. Samtlige undergrupper har dette som den største utfordringen.

- En større andel kvinnelige lærere enn mannlige lærere oppgir at elevene møter for lite nynorsk rundt seg som den største utfordringen for at elever skal mestre nynorsk som hovedmål.
- En større andel av de eldste lærerne nevner enn de andre aldersgruppene nevner at nynorsk har lav prestisje som største utfordring for at elever skal mestre nynorsk som hovedmål.

Spørsmål: Hva mener du er den største utfordringen for at elever med nynorsk som hovedmål skal mestre nynorsk?

■ Elevene møter for lite nynorsk rundt seg ■ Det er for mye valgfrihet i rettskrivingen
■ Nynorsk har lav prestisje ■ Annet

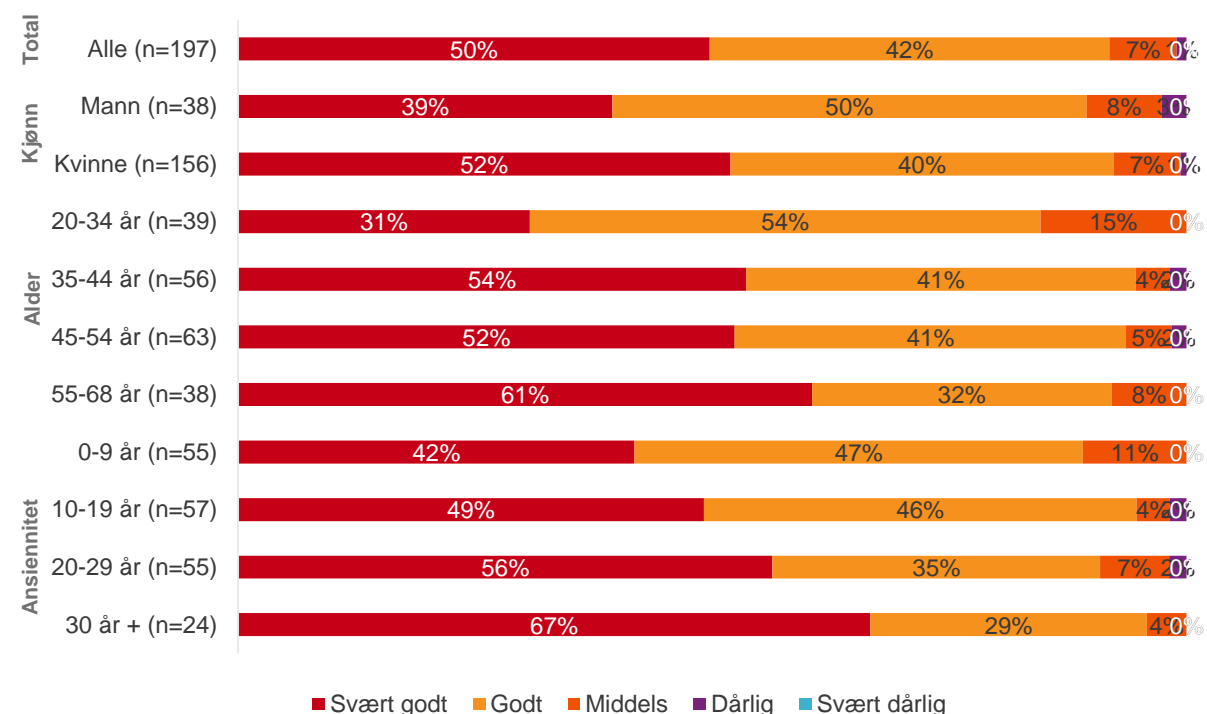
Annet

Mestring av undervisning i hovedmål

9 av 10 av lærerne som underviser i nynorsk hovedmål oppgir at de mestrer å undervise i nynorsk hovedmål svært godt eller godt. Svært få oppgir å mestre dette dårlig eller svært dårlig.

- Kvinner opplever i større grad enn menn at de mestrer å undervise i nynorsk hovedmål svært godt.
- De yngste oppgir i mindre grad at de mestrer å undervise i nynorsk hovedmål svært godt.
- Andelen som oppgir å mestre å undervise i nynorsk hovedmål svært godt øker med stigende ansiennitet.

Spørsmål: I hvilken grad mener du at du mestrer å undervise i nynorsk som hovedmål?

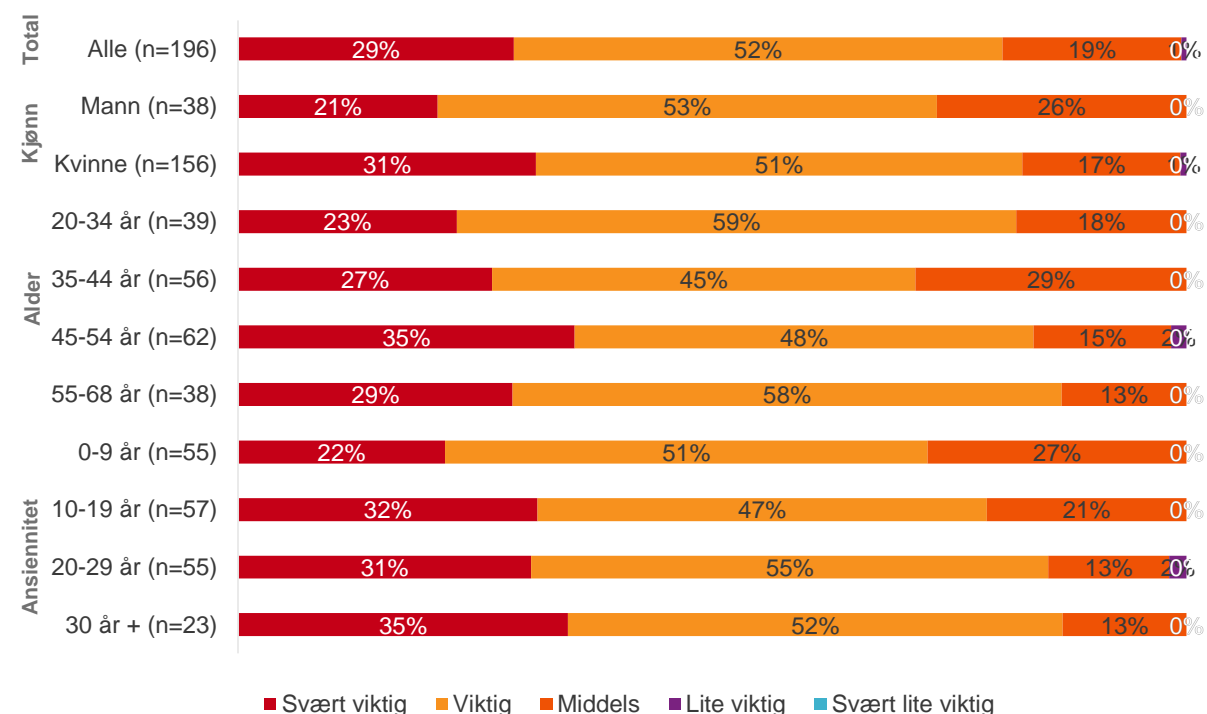

Viktighet av grammatikkundervisning

8 av 10 oppgir at grammatikkundervisningen er viktig for at elevene skal mestre nynorsk som hovedmål. Svært få mener at det er lite viktig eller svært lite viktig med grammatikkundervisning for å mestre nynorsk som hovedmål.

- Kvinner mener i større grad enn menn at grammatikkundervisningen er viktig for å mestre nynorsk som hovedmål.
- De mellom 35-44 år mener i minst grad at det er viktig med grammatikkundervisning for å mestre nynorsk som hovedmål.
- Andelen som mener grammatikkundervisningen er viktig øker med stigende ansiennitet i skolen.

Spørsmål: Hvor viktig mener du grammatikkundervisning er for at elevene skal mestre nynorsk som hovedmål?

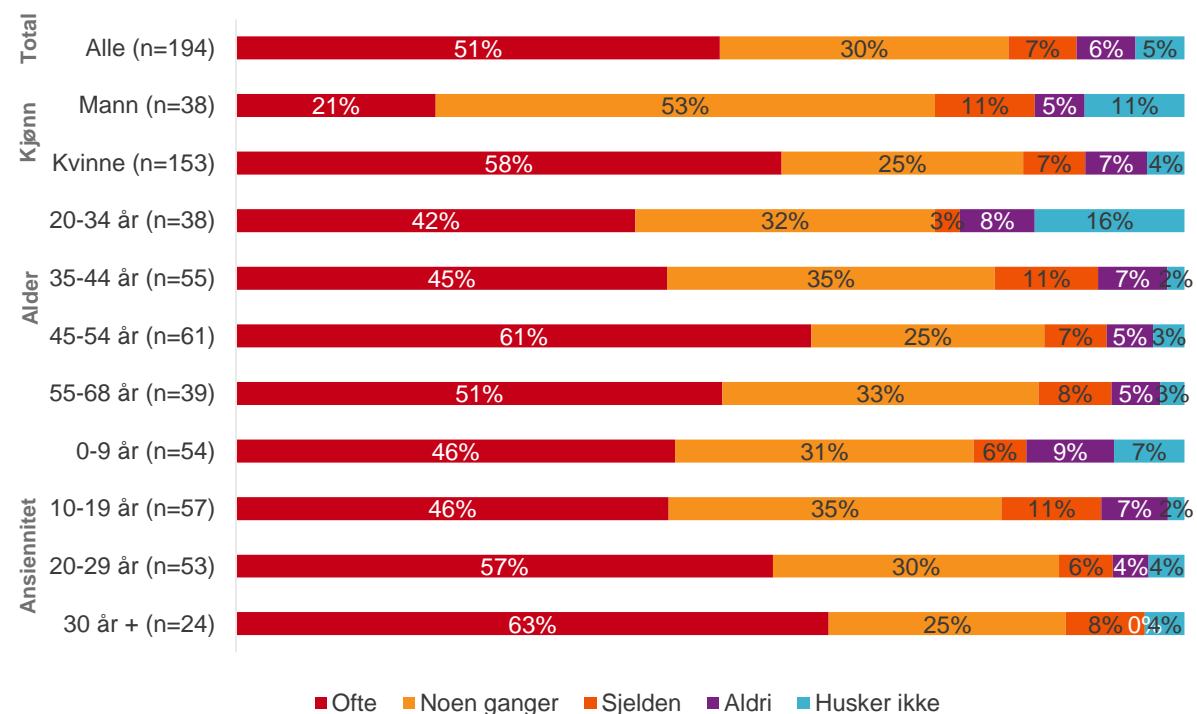

Læremiddel

Halvparten oppgir at de ofte har fått læremiddel på bokmål og at de har etterspurt en nynorsk utgave.

- Flere kvinner enn menn oppgir at dette har skjedd ofte.
- En større andel av de mellom 45-54 år sier at dette har skjedd ofte.
- Andelen som sier at dette skjer ofte øker med stigende ansiennitet.

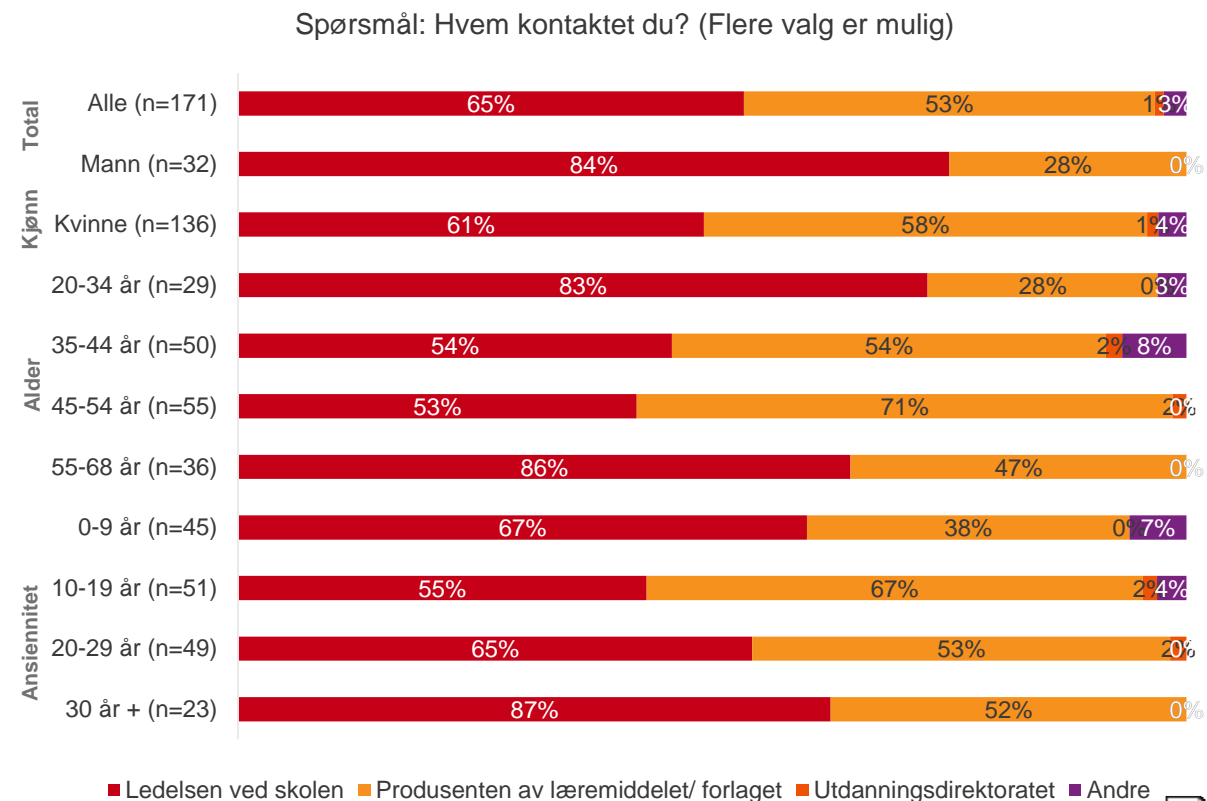
Spørsmål: Dersom du har fått læremiddel på bokmål til bruk i klassen, har du etterspurt en nynorsk utgave?

Kontakt om læremiddel

6 av 10 av de som har kontaktet noen om å få læremiddel på nynorsk har tatt kontakt med skoleledelsen. Rundt 5 av 10 oppgir at de har tatt kontakt med forlaget.

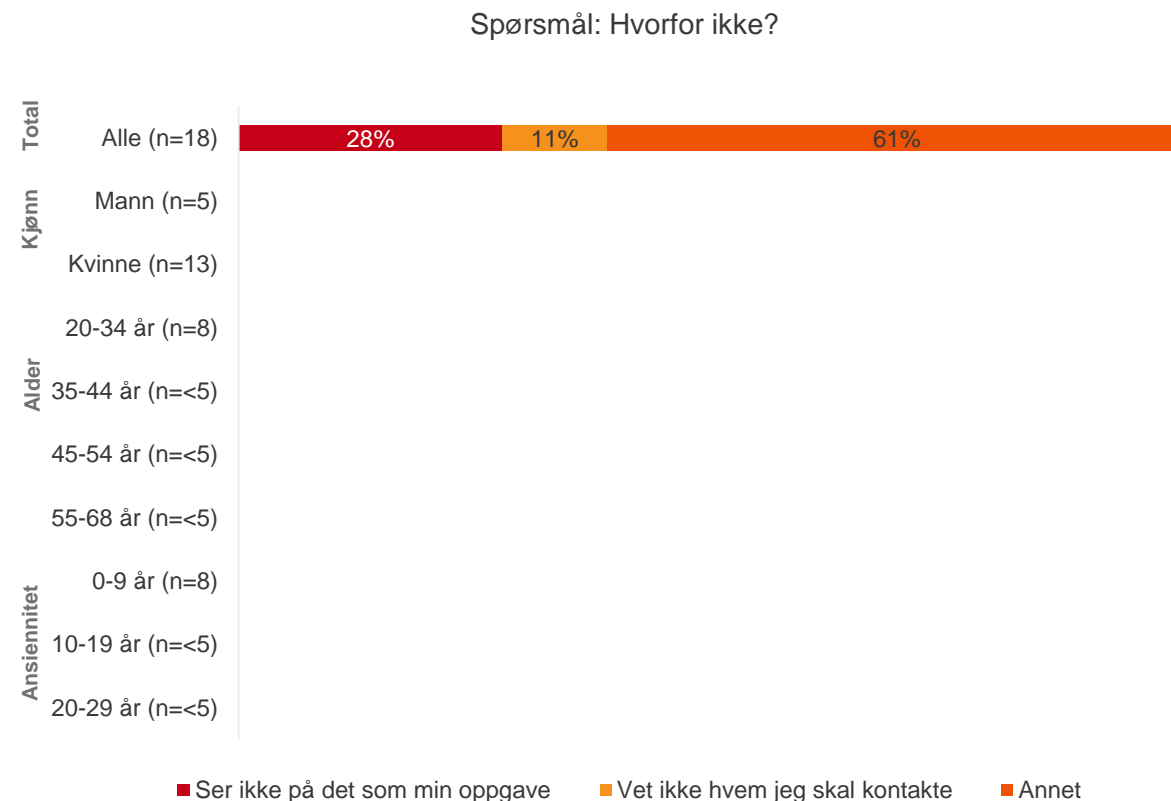
- En større andel menn enn kvinner oppgir at de har kontaktet ledelsen ved skolen. En større andel kvinner enn menn oppgir at de har kontaktet forlaget.
- En større andel av de mellom 45-54 år enn i de andre aldersgruppene oppgir å ha kontaktet forlaget for å få en nynorsk utgave.
- En større andel av de med 30 år eller mer i ansiennitet oppgir at de har kontaktet skoleledelsen om å få en nynorsk utgave av læremiddelet.

Andre

Hvorfor har de ikke kontaktet?

Kun 18 respondenter oppgir å ikke ha kontaktet noen om dette. Blant disse oppgir de fleste andre grunner til å ikke kontakte noen om dette.

5. Appendiks

Metodikk

Her beskrives gjennomføringen av de ulike fasene i dette prosjektet.

Rekruttering: Rekrutteringen til denne undersøkelsen var todelt. Først ble en e-post om rekruttering til undersøkelsen sendt ut til et bruttoutvalg. E-posten ble sendt ut den 24.10.2017. En uke etter invitasjonen ble sendt ut ble det tatt ut en fil som inneholdt 48 skoler som hadde takket ja til å delta. Disse ble fjernet fra bruttoutvalget da de allerede hadde takket ja til deltakelse. Deretter så startet fase to av datainnsamlingen med motivasjonssamtaler til skolene som ikke hadde svart. Denne fasen startet tirsdag 31. oktober og varte til mandag 6. november. 168 nye skoler takket ja til å delta i undersøkelsen. Dette gav et samlet utvalg på 216 skoler i utvalget.

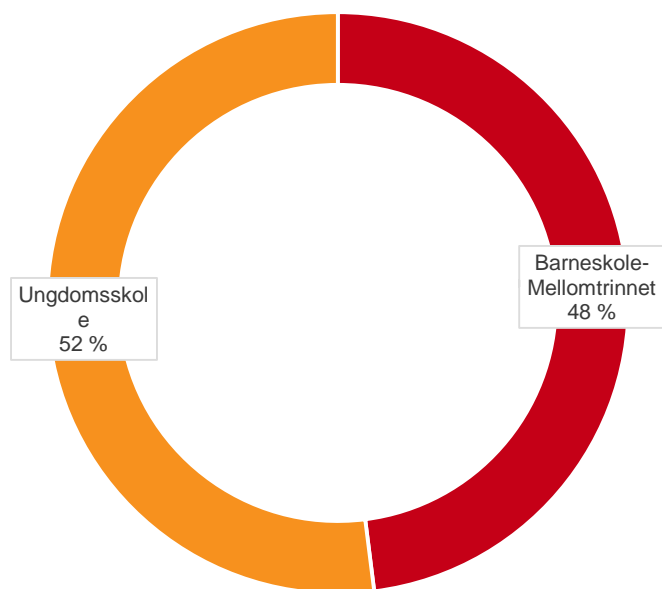
Datainnsamling: 16. november ble undersøkelsen sendt ut til de 216 skolene som hadde takket ja til deltakelse. Prosessen med datainnsamling gikk tregere enn hva som var forventet grunnet lav svarinnngang. Det var beregnet 1-2 purringer, men grunnet lav svarinnngang sendte vi ut 4 purringer. De ble sendt ut: 28. november, 4. desember, 11. desember og 18. desember. Feltperioden ble avsluttet torsdag 21. desember. Ved slutten av feltperioden hadde 311 lærere svart på undersøkelsen.

Rapportering: Undersøkelsen er rapportert i uke 1 2017. Verktøyet som er benyttet er SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Det er kjørt ut prosentfordelinger på totalnivå, prosentfordeling etter kjønn, prosentfordeling i ulike aldersgrupper og prosentfordeling etter ulik ansiennitet i skoleverket. Ansvarlig for prosjektet i Kantar TNS er Ådne Hindenes. Ansvarlig for prosjektet hos Språkrådet er seniorrådgiver Astrid Marie Grov.

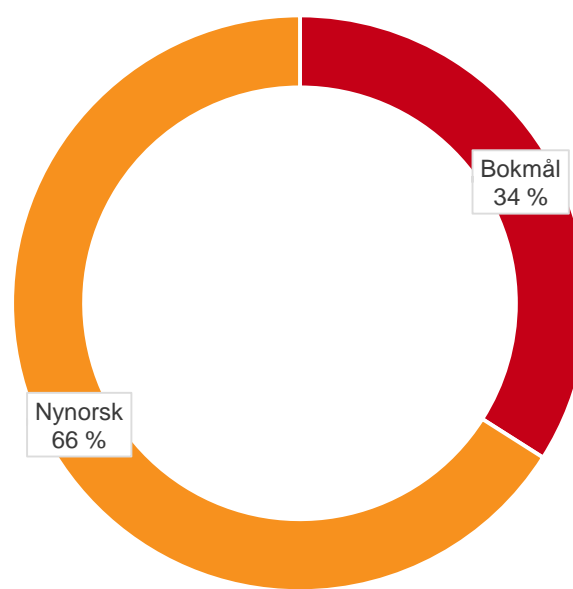
Demografisk fordeling i bruttoutvalget (Skolenivå)

Skoletype

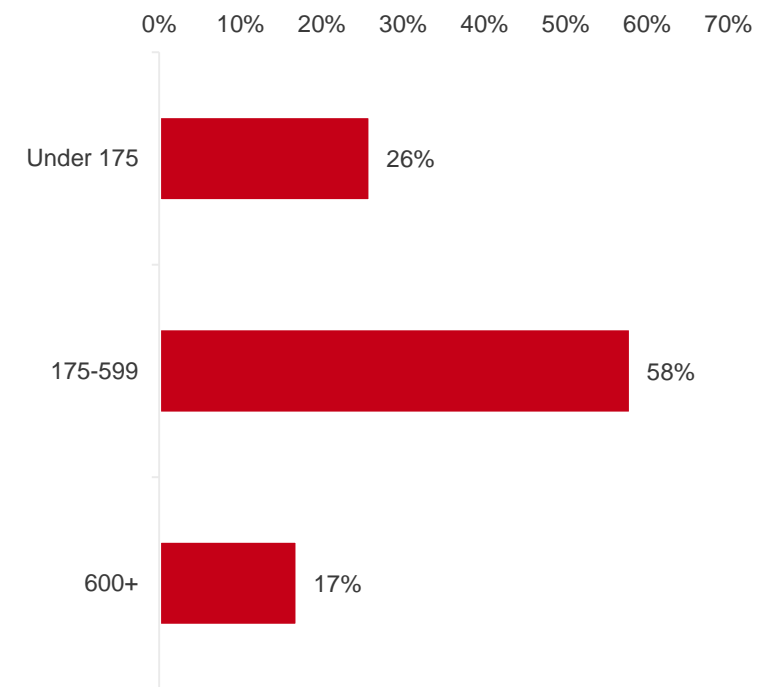
■ Barneskole- Mellomtrinnet ■ Ungdomsskole

Skolens målform

■ Bokmål ■ Nynorsk

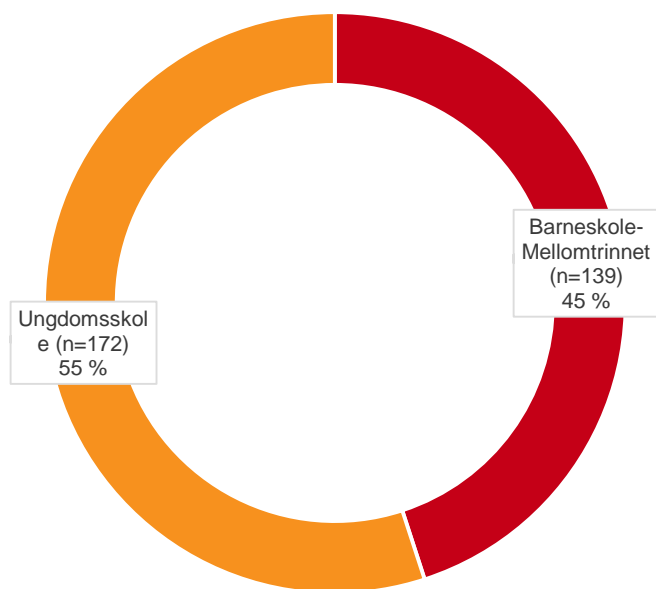
Skolestørrelse (Antall elever)

■ Skolestørrelse (Antall elever)

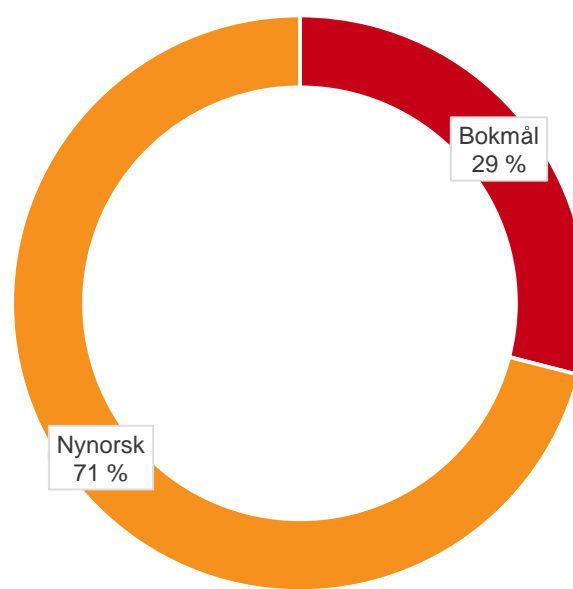
Demografisk fordeling i nettoutvalget (Skolenivå)

Skoletype

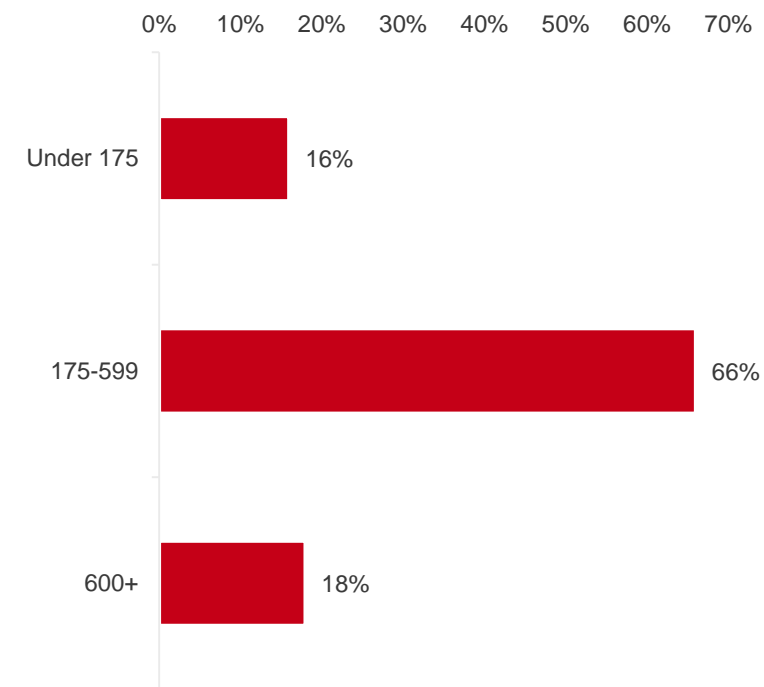
■ Barneskole- Mellomtrinnet (n=139) ■ Ungdomsskole (n=172)

Skolens målform

■ Bokmål ■ Nynorsk

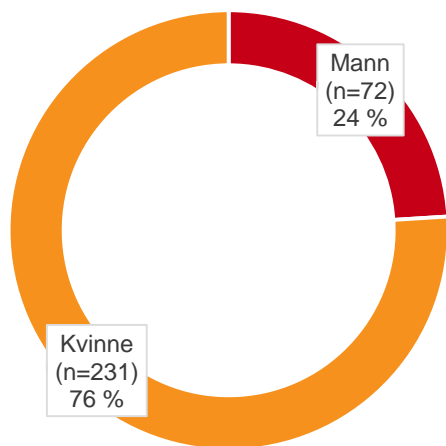
Skolestørrelse (Antall elever)

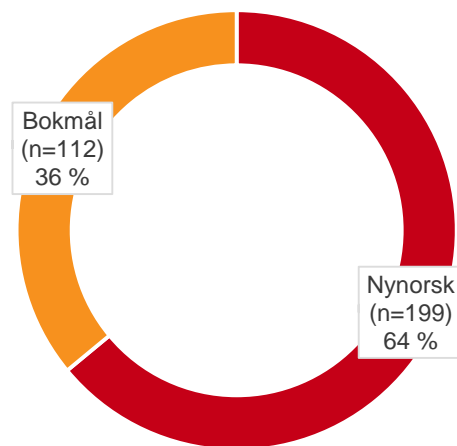
■ Skolestørrelse (Antall elever)

Demografisk fordeling blant respondentene (1)

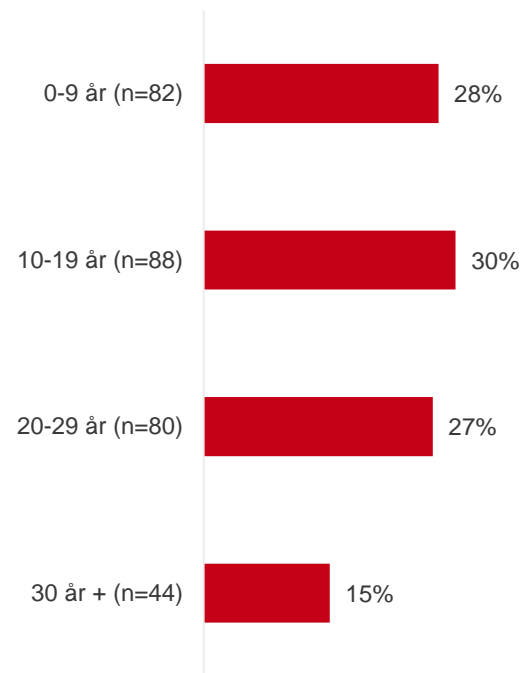
Kjønn

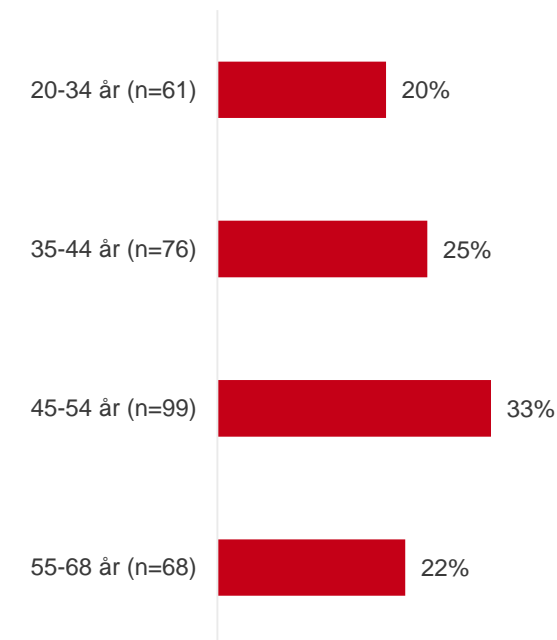
Målforn

Ansiennitet

Aldersgruppe

■ Mann (n=72) ■ Kvinne (n=231)

■ Nynorsk (n=199) ■ Bokmål (n=112)

■ Ansiennitet

■ Aldersgruppe